

Motiv s stare kranjske tržnice — Foto: France Perdan

Rad bi imel svoj avto...

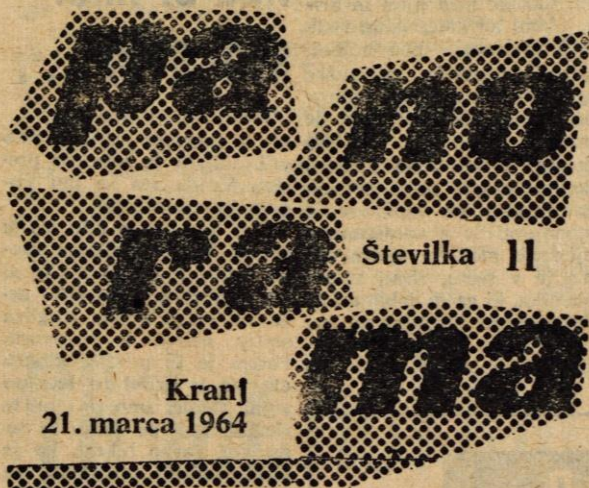
Kmalu potem, ko se je izučil pri ljubljanski »Tribuni« za strojnega ključavničarja, je zvedel in se tudi osebno prepričal, da imajo trije njegovi prijatelji, ki so prav tako gluho nemij kot on, svoje avtomobile, da se z njimi vozijo tudi po najbolj prometnih ljubljanskih ulicah, je sam pri sebi sklenil: »Tudi jaz bi rad imel svoj avto. Moram se naučiti šofirati...«

V začetku lanskega leta se je dvaindvajsetletni MARKO MAURI, doma iz Orehka pri Cerknem, zaposlil v Domu slepih v Škofji Loki. Tja mu je pomagala njegova dve leti starejša sestra Aleksandra, ki je že nekaj let poročena v Loki. Cestokrat je ob večerih prihajal k njej, zakaj odkar ga je bila prizadejala nesreča, sta si najboljša prijatelja. Potem, ko je spoznal Franca Zumra, prav tako gluho nemega, h kateremu se je vozil s kolesom v Železnike, da se je podrobneje seznanjal z njegovim avtomobilom, jo je pogostejše obiskoval. Zaupal ji je srčno željo in z radostjo in nemalom hkrati željno pričakoval

njenega pristanka, ki bi pregnal njegovo zagrenjenost. Naposled je pristala.

Nekega oktobrskega dne lani sta vstopila v loško prodajalno »Peko«, kjer poslovovala Stanko Jesenovec opravlja tudi tajniške posle AMD Škofja Loka. Sestra je bila tolmač: »Brat bi rad delal šoferski izpit...« — »Zakaj pa ne, saj se danes v prometu vedno bolj uveljavljajo svetlobni signali in zvočni zgublajo veljavo. Samo na levo oko je slep; na specialni zdravniški pregled bo treba!«

Pregled je bil uspešen. Marko je začel 8. novembra lani hoditi na tečaj za šoferja-amaterja B kategorije. Te ste o prometnih znakih in o motoro-znanstvu je opravil. Kmalu je sedel za volan. Inštruktor Jože Hutar, kj ima gluho nemega sina, ga je učil praktične vožnje. »Za vožnjo je bil boljši kot marsikateri!« — je dejal. Pred nekaj dnevi je opravil društveni izpit. Tudi preizkušnjo pred komisijo za ugotavljanje telesne in duševne zmožnosti voznikov motornih vozil pri zavodu za zdravstvo (nadaljevanje na 2. strani)

Marko Mauri (desno) in inštruktor Jože Hutar — Foto: AKI

Jeseničani imajo zvezo z vesoljem

Pravijo, da so Jeseničani nekaj posebnega in da se tisto, kar se dogaja na Jesenicah, iz različnih razlogov ne more dogajati povsod.

Ljudje so različni: eni verujejo v življenje na »onem svetu«, drugi spet ne. Vendar je nekaj Jeseničanov, ki imajo dokaze za življenje na »onem svetu«. Ne gre za prvoaprilsko potegavščino, temveč za pošto, ki jo prejema nekateri Jeseničani iz »vesolja«.

Pred leti je umrl Tonej, ki je poklical k sebi svojega najboljšega prijatelja Tončka, ta pa minulo jesen še Pavla. Že prva dva sta zapustila precej neločljivih prijateljev, ki sta se jim od časa do časa javljala. Zato je Pavel dostikrat rekel: »Tle ga dajmo, tam ga ni!« Sicer redkejšje brzojavke na Jesenicah niso dvignile posebnega prahu. Po Pavlovi smrti pa so postale pogostejše, potem pa so pričela prihajati pisma.

Šušljanje o pošti »z onega sveta« je prišlo na uho tudi meni. Ker je dobival od »tame« največ pošte dr. Schubert, sem ga obiskal. Takole mi je pojasnil:

»Zvezo z vesoljem imam« šele po Tončkovi smrti. Odkar pa je Tonček poklical k sebi svojega najboljšega prijatelja Pavla, so brzojavke in pisma številnejša. Ponosno mi je pokazal nekaj brzojavk in tudi pisem. Brzojavke na normalnem poštnem obrazcu so opremljene z vsemi potrebnimi šiframi, pisma pa so inozemska in opremljena pravilno, kakor da so prispela iz USA. Prebral sem nekaj brzojavk in tudi nekaj pisem. Ena brzojavka je bila takale:

ANTON MARKIZETI TOMŠICEVA 12 JESENICE YUGOSLAVIA EUROPA IMAVA SE DOBRO STOP SVA PRI TONEJU STOP IMAMO VISEČO GARSONIERO 5X6m

STOP POSILJAVA PRISRČNE POZDRAVE POTOM SATELITA USA TV EMPIRA NEW YORK STOP TONCK IN PAVEL

Ostale brzojavke so bile prav tako originalne in podobne vsebine. Obiskal sem še nekatere srečnike, ki so prejeli pošto z »onega sveta« in si bil kmalu na jasnem, da vsi vedo, da je pošta z onega sveta« napisana premalo »onostransko« in da jim je kljub temu dobrodošla in v veliko zadovoljstvo. Avtorja duhovite potegavščine, ki skrbi za prijateljstvo med jeseniškimi upokojeanci, mi ni bilo težko ugotoviti.

Anton Markizeti, po domače dr. Schubert, ki bo kmalu star 70 let, je bil zaposlen 43 let v jeseniški Železarni in dolga leta kot asistent v kemičnem laboratoriju. Poznan je kot velik humorist. Tudi tokrat si je svoje najožje prijatelje privoščil na svojstven način. Potegavščine sicer ni neposredno priznal, dejal pa je: »Trupla naših najboljših prijateljev že trohijo. Spomin nanje pa je med nami še vedno živ, ker ga obujemo s pošto z »onega sveta«.

POLDE ULAGA

GENERALOVO STRAŠILO

Američani se zopet jezijo na francoskega predsednika

KAKšno BRIDKO razočaranje pomeni za ameriški politični svet resnica, da francoski general de Gaulle obiskuje ameriško bližnjo sosesčino in po načrtu ne namerava prekoračiti mej ZDA. To je približno tako neprijetno spoznanje kot vest, da je vaš dober znanec ali sorodnik odšel mimo vrat, čeprav je že stopil na prag.

Latinec med Latinci

NI VEČ nobena skrivnost, da je general de Gaulle tudi s svojim obiskom v Mehiki hotel povedati Američanom, kako bistvena so nesoglasja med njimi. To generalovo protiameriško razpoloženje je namreč že zaslutil Kennedy, ki pa je francoskega generala s svojimi protiidarci znal držati še nekako na vajetih. Več slučajnosti pa je v zadnjem času pripomoglo, da je general de Gaulle postal osrednja osebnost na zahodu, ki več ne skriva svojih namenov. V Beli hiši so zaradi francoskih potez prizadeti kot ranjena žival, ki ji manjka že polovica kože.

Generalov obisk v Mehiki ima izrazito protiameriško ost. Francozi kot stari Latin-

ci, ki imajo najbrž tudi več podobnosti z latinskoameriški razmerami in več posluha za latinskoameriške ljudi, izpodrivajo Američane na področju, ki so si ga v Washingtonu rezervirali za svojo posest. General de Gaulle je prispel na obisk v Mehiko s konkretnimi gospodarskimi in finančnimi ponudbami. Mehika, ki je v svojem razvoju dosegla že gotovo stopnjo razvoja, se dobro sklada s francoskimi gospodarskimi načrti. Francozi lahko s svojo industrijsko izmenjavo zmešajo štrene v tem delu sveta. Ni nič čudno, če so začeli Francozi utrjevati svoj vpliv na »ameriškem zelniku« prav v Mehiki, kot relativno najbolj razviti latinskoameriški deželi.

Nič več okusa po medu

FRANCOSKI prvi državljani je pred kratkim izjavil: »900.000 francoskih dojenčkov, ki so se rodili lani, bo verjetno že dočakalo dan, ko bo Francija imela 100 milijonov prebivalcev.« To veliko novico je general sporočil narodu s posebnim ponosom, kajti njegova politika, da Francijo uvrsti med največje velesile na svetu, je precej odvisna tudi od naraščanja števila prebivalcev. Lanski prirastek, pol milijona Francozov, odpira generalovim političnim načrtom dobro podlago.

Pri uveljavljanju francoske politike zadeva general de Gaulle na precejšnje težave. Dobro je znano, da njegovi interesi niso v skladu z interesi drugih zahodnih držav, predvsem ZDA. Ko se je pred kratkim zahodnonemški kancler ponudil, da bi zgladili sedanja stanja zahodna nasprotja je naletel na trdno generalovo hrbtenico. Na prigovarjanje Erharda, da naj Francija ubere bolj zmerno politiko, je general zmajal z glavo in dejal: »Združene države so žrtve svojih lastnih protislovij.« S tem je bilo naporov, da bi de Gaulle pregovorili konec. Pred nedavnim ga je že z odkritimi besedami napadel ameriški predsednik Johnson na tiskovni konferenci.

General gre naprej

V RAZLIČNIH razdobjih svojega političnega udejstvo-

Francoski predsednik Charles de Gaulle

vanja je kazal general de Gaulle znake protiameriškega in protibritanskega razpoloženja. Naj je sodeloval z Roosveltom ali Churchillom, Trumanom, Eisenhowerjem ali Kennedyjem in Macmillanom, vedno mu njegova protisaksonska žilica ni dala miru. Razlike med njim in britanskimi ter ameriški voditelji prištevajo med najbolj »slane« poglavja zavezniške pogodovine med drugo svetovno vojno. Čim bolj star je postajal de Gaulle, tem bolj močno je postajalo njegovo nerazpoloženje do atlantskih zaveznikov. Ta odpor se je stopnjeval še z naraščanjem njegovih moči in vpliva doma in v svetu, zlasti zaradi občutka, ki ga je dobil, da na drugi strani Atlantika ne marajo naglega vzpona Francije. General je sklenil, da se bo

maščeval. Sedanji obisk v Mehiki je skupaj z drugimi političnimi dokazi vidna potrditve, da general pripravlja sladko maščevanje.

Rad bi imel svoj avto ...

(nadaljevanje s 1. strani)
no in tehnično varstvo SRS v Ljubljani je uspešne preстал. Vrnila sta se mu pogum in samozavest.

»Tri leta mu je bilo, ko je zbolel. Vnetje srednega ušesa. Vojna je še vihrala in ni bilo potrebne zdravniške nege...« — je dejala njegova sestra ondan v pogovoru. Potem je še pristavila: »Ob oko pa je prišel tri leta po vojni. Otroci smo se igrali in skakali tudi po jašku za seno. Oh, ravno takrat, ko je Marko zdrsel po jašku, ga je jel stari ata z vilami prazniti, da bi nakrmil živino. Zakričali smo in onemeli. Eden izmed vilinih rogljev ga je zadel nad levim očesom in poškodoval vidni živec... Danes sva z Markom najboljša prijatelja. Kar vesela sem, da se mu je uresničila želja, seveda le na pol. Avta namreč še nima in ondan, bilo je v nedeljo, je nagovarjal mojega moža, da bi se peljala v Ljubljano »Pod lipco«, kjer bi kupil rabljeni avtomobil. Zdaj samo dela in dela, da bi čimprej in čimveč prihranil. Varčen je, pa še kako! Seveda mu želim vso srečo!« — je zaključila svojo pripoved.

In Marko je res delaven. Zdaj dela in upa, da bo izpit uspešno opravil in misli na svo javo. Tako rad bi ga imel! Morda ga bo imel že do 25. aprila, ko bo praznoval svoj dvaindvajseti rojstni dan!

STANE SKRABAR

»Saj se jih ne bojimo«

Mustafa Ismet İnönü turški, ministrski predsednik, ki je komaj ušel atentatu, je bil zelo ravnodušen, ko so odhajali. Sofer in sekretar sta se nervozna nekaj prepirala, ker jim avtomobil ni hotel takoj vžgati. İnönü je dejal: »Ne hitimo tako, saj bodo še mislili, da se jih bojimo!«

Nova francoska popevkarica

Mlada Françoise Hardy je v dveh letih zaslužila več kot milijon frankov s svojimi popevkami. Sama piše besedila, glasbo, spremlja se na klavirju in poje. Ne poje pa samo v francoščini, pač pa tudi v nemščini, španščini, italijanščini in angleščini. Poseben ugled uživa pri ministrskem predsedniku, vozi ameriško limuzino, stanuje pri stari materi, te dni pa se je zaročila s pariškim fotoreporterjem.

Kennedyju v spomin

Dirigent Leonard Bernstein — vodja newyorških filharmonikov in kompozist West — Side — Story je svoje novo delo Kaddish posvetil umrlemu predsedniku Kennedyju. Delo je posnel z izraelskimi glasbeniki.

The Beatles — v borbi proti lakoti

Harold Macmillan, nekdanji predsednik, je v svojem govoru za borbo proti lakoti na svetu zelo obžaloval, ker na prireditvi niso sodelovali tudi znani pevci »The Beatles.« Tudi so na poti v ZDA Macmillan jim je poslal sporočilo: »Vaša odsotnost pomeni za prireditev toliko, kot če bi v nekem gledališču igrali Hamleta brez duha.«

REKLI SO ...

»ZAKON je loterija; moški postavi na kocko svojo svobodo, ženska pa svojo srečo.«

F. Sagan,
francoska pisateljica

»VSAK dober pisatelj z radovednostjo spremlja delo, ki ga piše. Samo slab pisatelj že prej ve, kakšen bo konec.«

J. Ursiedil,
nemški književnik

»Mnogi samci se ne ženijo samo zato, ker mislijo, da je življenje prektrako, da bi ga delili z eno samo žensko.«

M. Dietrich,
ameriška filmska igralka

»Pravo darilo je tisto, če daš nekemu nekaj, kar bi želel imeti sam.«

N. Tiller,
nemška filmska igralka

● **Hokej na ledu je v mnogih deželah postal zelo priljubljen šport. Najbolj je popularen v Kanadi in Združenih državah, zelo hitro pa se razvija tudi v Evropi. Sicer pa, kot vemo, tudi na Japonskem in Kitajskem pričenjajo z njim, in je japonska reprezentanca na letošnjih olimpijskih igrah že marsikateremu moštvu pripravila neprijetno presenečenje.**

● Kot je primer porekla basebala v ZDA zavil v meglo, tako tudi točnih podatkov o začetkih hokeja ni. Verjetno je to vprašanje najtočneje obdelal kapitan James T. Sutherland, nekdanji predsednik kanadske amaterske hokejske zveze, ki je menil, da segajo začetki organiziranega hokeja v leto 1888, ko so ga pričeli igrati v ontarijskem Kingstonu.

● Če je verjeti zgodovinskim podatkom, so prvo tekmo odigrali gojenci kraljčine univerze in kraljevega vojnega kolegija, in sicer v poledenem pristanišču pred mestnimi hišami. Tedaj je v vsakem moštvu igralo po sedem igralcev, ki so bili oblečeni v dolge bele hlače. — Obstajajo tudi drugi podatki, ki trdijo, da so hokej igrali že mnogo prej, in sicer so vodili tekme v Halifaxu vojaki in Indijanci Mikmak.

PRIVLAČNA TEKMOVANJA

Ne glede na te zgodnje dni, se je zanimanje za to igro naglo širilo po vsem svetu. Že 1893. leta je lord Stanley iz Prestona namenil prvo trofejo za najboljšo moštvo v tem športu, ki je še danes poznana pod naslovom **Stanleyev pokal** in pomeni nekakšno svetovno prvenstvo profesionalcev. — 1908. oziroma 1909. leta so pričeli še eno pokalno tekmovanje, imenovano **Alanov pokal**, ki ga je poklonil gospod Alan iz Montreala, in pomeni danes največjo počastitev za amaterske hokejiste.

Slednji imajo vsaka štiri leta veliko preizkušnjo tudi v okviru olimpijskega turnirja, ki je v mednarodnem športu celo bolj cenjena kot ameriško in kanadsko pokalno prvenstvo; razen tega pa je izredno privlačno tudi svetovno prvenstvo, ki pa ni nujno, da se ga udeležujejo le amaterske reprezentance. Prav zato so Kanadčani sklenili, da bodo že na prihodnjem svetovnem prvenstvu svoji domovini kot zibelki te igre vrnili nekdanji ugled. To naj bi storili na ta način, da bo na Finsko potovalo eno izmed slabših profesionalnih moštev, ki bo pokazalo, kako se igra pravi hokej.

PROFESIONALCI TUDI NA JESENICAH

Imel sem priložnost, da sem na olimpijskih igrah v Innsbrucku s kanadskim državljanom slovenskega rodu prisostvoval hokejski tekmi med Kanado in Švedsko. Pripovedoval je, da tega hokeja, čeprav je bil med najboljšimi na olimpijadi nikakor ne more primerjati z igro moštev, ki sodelujejo v nacionalni hokejski ligi. To so moštva slavnih imen **Black Hawks** iz

Uspel posnetek odločilnega trenutka s prvenstvene tekme v hokeju na ledu med moštvoma profesionalne nacionalne lige Kanade in ZDA »Kanadčani« (Montreal) in »Bruins« (Boston). Na sliki s puckom je veteran hokeja in kapetan moštva Ted Lindsay

76 let hokeja v svetu in 32 pri nas

Chicago, Kanadčani iz Montreala, Maple Leaf iz Toronta, Red Wings iz Detroita, Rangers iz New Yorka in Bruins iz Bostona s še slavnijšimi igralci, ki so prave zvezde ZDA in Kanade. Ti ne bodo dopustili, da bi si svetovne in olimpijske naslove prilascali Čehi, Švedi in Sovjeti, pač pa bodo eno izmed slabših moštev poslali čez lužo. To bo seveda precejšnja žrtev, saj v tistem času za moštvo ne bo masnih zaslužkov, toda — tudi ugled je nekaj vreden... Sobesednik mi je tedaj dejal, da je velika možnost, da bo eno izmed profesionalnih moštev nastopilo tudi na svetovnem prvenstvu v Jugoslaviji.

ZACETKI PRI NAS

Tudi pri nas je ta panoga kaj kmalu dobila svoje pristaše, in študentje so že pred 32 leti odigrali prvo hokejsko tekmo na naših tleh. To

je bilo 7. februarja 1932. leta v Kamniku, kjer sta se srečala Ilirija iz Ljubljane in domači Kamnik. S 15:1 so tedaj zmagali gostje, ki so imeli dobrega vratarja, medtem ko domačin ni bil več široki palici in mu je puck večkrat ušel mimo nje, ne da bi se ozrl za njim.

Jasno, da tudi Gorenjcem ni bilo treba dvakrat reči, da so se začeli poditi po ledu, tako da so z zakrivljenimi palicami pred seboj vodili puck. Za novo igro so se navduševali zlasti v Kranju in na Jesenicah. Ko so pod Mežakljo dobili umetno drsališče, je šel razvoj mnogo hitreje navzgor, in komaj po kakih desetih letih igranja so Jeseničani že nastopali na državnem prvenstvu.

SPOR ZARADI TUJCA

Konec januarja 1956. leta je bilo na jeseniškem drsališču državno prvenstvo, ki se ga je udeležilo šest dokaj enakovrednih moštev. Brez poraza je zmagal Zagreb, domačini pa so bili drugi. Partizan, ki je veljal za najboljšo vrsto, je nastopil s Kanadčanom O'Neillom, kar je dalo tekmovalni komisiji povod, da je Partizanu dve dobljeni tekmi razveljavila, dve pa priznala.

Mučnemu vltisu, ki je ob tem nastal v našem hokeju, je že naslednje leto napravilo ko-

nec mlado jeseniško moštvo, ki se je iz Beograda vrnilo z naslovom državnega prvaka. Jeseničani so svojim varovancem tedaj pripravili veličasten sprejem, saj se jih je z zastavami in transparenti na železniški postaji zbralo več kot 5000. Po tistem so hokejisti izpod Mežaklje vsako leto osvajali državno prvenstvo — letos torej že osmič zapored, In gotovo ne zadnjič...

Tudi v mednarodnem merilu so naši hokejisti dosegli že lep ugled. Med amaterskimi reprezentancami se kosajo že kar za deseto mesto, lahko pa bi dosegli še kaj več, posebno ker imamo nekatere odlične posameznike. Felcu so na olimpiadi pravili kar »virtuoz« ali »profesor«, medtem ko je Kanadčan, o katerem sem malo prej govoril, dejal, da je drugi Mahovlić — profesionalni napadalec lanskoletnega najboljšega moštva na svetu Maple Leafa, katerega oče in mati sta po rodu Jugoslovana, tako da še on zelo dobro govori srbohrvaško.

NOVI POKRITI STADIONI

Da se je zanimanje za hokej v Kanadi in ZDA tako razmahnilo, gre največ zaslug številnim pokritim drsališčem, ki v eni sezoni sprejmejo več kot 400 tisoč gledalcev. Po glavni sezoni pa se to število še precej poveča, zakaj štiri najboljša moštva iz NHL potem tekmujejo še za gledalce.

Pri nas zaenkrat pokritih drsališč še nimamo, vendar obstaja zelo veliko upanje, da bomo že pred svetovnim prvenstvom 1966. leta dobili dve ali tri. V tem primeru je pred nami novo obdobje razvoja jugoslovanskega hokeja.

JOŽE ZONTAR

Nogomet in upokojenci

Polomija, ki sva jo s Tarnoslavom Jamrovičem doživela ob priliki praznika žena, je naredila na naju globok vtis. Stori sva trden sklep, da se kaj podobnega ne sme več zgoditi, vsaj na praznik žena ne. Ker je praznik žena ponovno na vrsti šele čez eno leto, imava torej dovolj časa pripravljati se nanj tako, da bova prihodnjič najini polovici zares razveselila, zlasti še zaradi tega, ker bo takrat že uveljavljeni novi pokojninski sistem tako blagodejno vplival na najine finance, da bova lahko mislila na darilo, ki bo dragocenejše od letošnjih nesrečnih »keremšnit«. Še nekaj sva sklenila s Tarnoslavom: to namreč, da se glede na nedavno podražitev tobakovih izdelkov, ter glede na razmeroma previsoko ceno vina, odpoveva Alkotinu in Nikoholu. S tem bova okrepila najine resno ogrožene finance, ki so že skoraj dosegle stanje, enako gospodarski organizaciji pod prisilno upravo.

Ker pa mora vsak človek imeti nekaj zabave, sva ugotovila, kaj naj bi počela, da bi si skrajšala najin izdatno dolgi pokojninski čas. Glede gledanja televizije sva si bila takoj edina, da nama za to svrbo zadostuje vsak terek, ko je program televizije najboljši. Gre pa predvsem za nedelje. In tako sva sklenila, da bova odslej obiskovala nogometne tekme, ki se bodo ravno sedaj pričele. Tarnoslav se je sicer sprva nekaj upiral, čes da se ne spozna veliko na nogomet, pa sem ga takoj potolažil, čes kako se boš revez spoznal na nogomet, ko pa se še celo nogometni sodniki večkrat ne spoznajo. »Vidiš, sem mu rekel — stvar je čisto preprosta. Kar z menoj pojdi, pa ti bom pokazal igrišče, na katerem se odvija ta plemenita igra!«

Šla sva na naš novi kranjski stadion, kjer sem mu pojasnil osnovne stvari, ki jih mora poznati obiskovalec nogometnih tekem. »Vidiš, tistole tam je gol. Temu pravimo tudi vrata. Tam skozi mora igralec spraviti žogo, pa jo le redkokdaj. Več, to je približno ena-

ko težko kot če prideva midva »nadelana« domov, pa ne najdeva vrat. V голу stoji golman ali vratar, ki brani žogi vstop v mrežo. Enako kot najini polovici nama, kadar sva »pod gasom«. Po tem travniku se podijo za žogo igralci, ki jim pravimo nogometaši, ki so pa lahko tudi bokarji. Za red na igrišču skrbi sodnik, ki ima dva pomočnika. Ko pripelje sodnik igralce na igrišče, vtakne prste v usta in na vso moč žvižgaš. Ko ostali ne baje žvižgati, nehaš še ti, potem pa iz vsega grla zavpiješ: »Fuj, sudija! U špirt!« Tak je namreč pozdrav sodniku, ki po takem pozdravu dobi takoj strah v kosti in sodi tako, kakor je za domače prav. No, kar poskusiva!

»No, več kaj — je rekel Tarnoslav — menda vendar ne bova tako nespametna, da bi naju potem pogruntali, da sva midva tista, ki žvižgava sodniku. Nak, s sodnikom pa ne bi rad imel posla!«

»Prav, pa ne bova žvižgala, dokler ne bo treba. Sicer boš pa sam prišel do tega, da spada žvižganje sodniku med glavne naloge nogometnega kibicala!«

Tisti dan nisva mogla končati najine debate o nogometu, zato sva se zmenila, da se bova dobila jutri popoldne in da bom ob tej priliki Tarnoslavu pojasnil še ostale važne podrobnosti o nogometu ali kakor mu po domače pravimo, o »fuzbalu«. O tem pa prihodnjič.

LIPE

SOLATA

Kdo si ne bi zaželel po nekaj mesecih kolin, reberc, želončkov in pečenic, posvečiti svoj telesček s prvo solato? Ja, solata, solatka je tista reč, ki nas iz zimske utrujenosti pomladansko pofriša. Pa ne samo pofriša, ampak tudi požene krvni obtok, posebno takrat, kadar jo kupuješ. Pravijo, da ima letošnja solata to prednost za potrošnika, da mu solate ni treba beliti doma, ker mu jo dobro zabeli že prodajalec. Ni dobro, da v tem času kupuješ solato prevečkrat, ker takoj vzbudiš pri sosedih zavistno vprašanje: le kako more ta človek pri tej plači dvakrat tedensko jesti frišno solato?? Ker je takoj jamranja zaradi teh visokih cen, sem se pozanimal v naši specialni zelenjavni štacuni, kakšna je res stvarna cena solati, pa so mi odgovorili: pri nas je tako: kadar jo imamo zadosti na zalogi, je po 350 din, kadar jo pa nimamo je pa tudi po 150 din. Če verjamete ali ne, da sem bil malce paf zaradi takega solidnega odgovora prodajalke! Kar se mi pa najbolj fržmaga pri solatni politiki je to, da je celo regrat po-

skočil s svojo ceno. Pomislite: regrat, pa tako drag! Ko ga je povsod dosti, na parkirnih prostorih, okoli stilih, in kar je glavno, raste popolnoma sam, brez kakršnihkoli vkalkuliranih proizvodnih stroškov, investicij, rekonstrukcij itd. Sicer trdijo prodajalci privatnega in družbenega sektorja, da je cena regratu visoka zaradi tega, ker vsebuje v sebi precej železa. Ampak veste, po mojem to ne bo držalo. Pomislite samo, kolikšno ceno bi dosegel potem naš regrat ki raste okoli železarn! Če verjamete, pa tudi je res, da ima ta železarski regrat v sebi toliko železa, da ga je treba najprej ošmirglati na šmirgelšajbo, predno ga lahko daš na krožnik.

Tako vam povem: če bo drugo leto solata še dražja, potem vam predlagam, da jo vsadite v cvetlične lončke in naj vam služi samo še kot sobni okras. Pri sajenju solate v cvetlični lonček pa morate paziti predvsem na to, da v lončku ne bo preveč zemlje, sicer boste ob otroške doklade.

GREGA

U LOK SE J ŽE SPET NEKI PREMAKNIL

Učas se nardi, de se kešna reč na ubena viža pa za ubena gnada nkamer na premakne. Včas se nardi, de kešn ulak stoji na štacjonu, de b hmal korenine pognou, če b na tleh stau ne pa na glajzah. Pol ga pa učas še mal nazaj pomakneja namest naprej.

U Lok sa doug cajta premikal turizm, pa jamral, de brez cimru pa štarij pa hotel ni za mislt na kešna prau pa poornh turizm. Pol sa pa cela reč tolk »naprejš« porinl, de sa ta fletne privatne štarije pozaprl. Sa djal, de zato, k nisa »sanitarne«. Za mera

sa bel gvišn šli h »Kronbirtu«. K se j to mal polegl pa pozabil, sa pa djal, de baja hotel sezidal. Pa se j spet govaril pa gruntal pa sjal, de sa ta presjane otrobe komi u snope sprot vezal. To j gviral tolk cajta, de j blo načrtu ulik, dnara pa neč. K se j pa začel od krajcerju pa od soldu govort, sa pa djal, de na kaže dergač, ket »Kronbirta« mejhn poflekata pa en par cimru na nou zrihtat. Če b se šlo za industrija, b se temu lahk rekl rekonstrukcija, je pa le mal enga popraulajna. To pa zato, k »Kronbirt«

nj industrija, ampak štarija.

Od ta prvih besed pa do zidarju j pa spet gviral. Če b Noe tak delu soja barka, b dons gvišn na blo treba »Kronbirta« rihlat, k b že tekat use u voda padl. Spotja sa se sevide mogl še mal skregat, kuga za ena firma bo to delala. Se le pol, k j blo tud krega konc, sa zidarji zares peršl pa krampe zbog pernesl, de baja taperu en cajt podiral, pol pa zidal. Zdej prouza prou use kar fajn zgleda.

Se zastop, de bama u Lok imel po spet neki fajnga. O, de b le bog al pa kekšn svetnik dau, de b ta nou »Kronbirt« na blu kopališu podobn!

SMOJKA

Butale na Gorenjskem

MILČINSKI · NOVAK

Butalci gredo v Avstrijo

Butalcem je pošla solata in je bilo to nerodno nle za kuho in za gospodinjje, nego tudi za butalski žep kajti niso kaj vedeli in kam, kadar so prišli v trgo vino po solato in jim je od jurja ostal le drobiž, ir to ni bilo redkokrat.

Pa so moževali in nazadnje sklenili: ni drugače, treba vzeti obmejno propustnico in z njo v Avstrijo po zelenjavo, kajti je tam lepša in cenejša. Dejali so, pot da bo dolga in da vzamemo salamo in kruh s seboj da ne bodo trošili šilingov po restavracijah. In še zastran švercanja so moževali, ali bi kazalo vzeti kaj več dinarjev na pot, kot je dovoljeno, kajti je carina neznansko sitna in so na meji vsake sorte pregledi.

Je dejal najpametnejši: »Stotaki se najbolje menjajo. Veste kaj, dajmo vsak svoj denar Piškurjevemu Ražmu, največjo ima številko čevljev, lepo naj spravi stotake pod podplat in ne bo taka škoda, če ga cariniki dobe, kajti bodo pobrali denar samo enemu, drugače pa se zna pripetiti, da ga pobero dvema ali vsem.«

Pa so sklenili, da je ta beseda modra, in so kupili povratno karto za vlak in se odpeljali.

Vozili so se skozi tunel in mimo dveh carin, da so prišli v prekrasno mesto Beljak. Tam je zelenjava, da pakajo izložbene šipe od nje in se tej zelenjavi pravi Gemüse.

Tam zelenjavo tudi prodajajo. Pa so nakupili Butalci dvanajst mrež zelenjave vsak: solate, paradižnika, cvetače, paprike in kar je še take reči, in so Beljačani jako prijazni ljudje: dovolili so jim, da lahko še pridejo, kadar jim bo česa treba za denar.

Butalci so bili silno zadovoljni in so stopili še po drugih trgovinah, da zapravijo prišvercani denar — potem bi krenili zopet domov.

Pa je bila tudi v drugih trgovinah čisto drugačna postrežba kot v Butalah in se je Butalcem zgodilo, da so bili novi od podplatov do frizure, še preden so utegnili povedati, kaj bi pravzaprav radi. In so bili oblečeni in obuti tako lepo, da drug drugega niso več poznali, nego so se izpraševali, iz katere komune si in kam si namenjen.

Ta reč jim ni bila všeč. Natovorili so mreže z zelenjavo, odpravili se na pot v Butale in so jim begale glave nemajhne skrbi, kako priti mimo carine.

Sedeli so v čakalnici in tedaj se jim je zahotelo južine.

Izlekli so salamo in kruh in ju pričeli natepavati. K salami in kruhu gre zelenjava, postavim paradižnik ali paprika. Pa so barali v kolodvorski restavraciji in prosili natakarka za paradižnik ali dva. Ni ga imel ali ga ni maral dati ali jih ni razumel: ne v tej restavraciji ne v drugi niso dobili paradižnika ne paprike. In so suho morali jesti salamo s kruhom. Ni jim dišala. Žejni so šli na vlak: salama in kruh brez zelenjave ni južinal!

Ko pa so se pričeli z mrežami prerivati na vlak, so se jim lica zasmejala od ušesa do ušesa: »Iskali smo paradižnik in papriko po restavracijah, pa ju imamo dvanajst mrež, hvala švercanju!«

Bili so potolaženi in so se žurili proti Butalam.

Čim bolj pa so se bližali domači občini, bolj jim je rasla skrb, ali so pravi ali niso pravi. Preden so jih šilingi zanesli v trgovine, so bili še pravi, potem pa so se izprevrgli.

Pozno zvečer so dospeli v Butale in izstopili iz vlaka. S strahom je vsak stopil v svoj blok, ponižno pozvonil in vprašal, ali je gospodar doma.

Pa so povsod prejeli odgovor, gospodarja da ni in da je šel v Avstrijo.

Sedaj se je vsak oddahnil in je rekel: »Hvala švercanju, pravi sem! Če bi pa zdajle gospodar bil doma, joj meni, ne bi zvedel, kdo da sem in kam naj se obrnem. Še pokojnine bi mi, rajtam, ne priznali!«

In so bili zelo veseli in ko so jih izpraševali, kakšno mesto je Beljak in ali je postavnejše od Butal, so dejali: »Kaj bo postavnejše — niti enega kupa snega ni več na cestah, da bi človek zanj počenil, kadar je nujal!«

Prihodnjič: KAKO SO BUTALCI ŠIRILI SOLO

Avstralci se ne pogovarjajo z rokami

Zapis o deželi »na koncu sveta«, o kateri nam je pripovedoval naš rojak Savo Tory

Eden takih med njimi je bil tudi SAVO TORY, ki že vrsto let živi v daljni Avstraliji v Sydneyu, ali kakor pravijo sami Avstralci, »na koncu sveta«. Savo Tory je čisto krven Slovenec, rojen v Trbovljah. Razmere so ga prisilile, da je emigriral. Do leta 1950 je živel v sosednji Italiji. Kaže, da so njegov konjiček jeziki, saj jih govori kar deset. Že v Italiji je delal na biroju za emigrante. Srečeval se je z raz različnejšimi ljudmi od madžarskih generalov do ruskih kmetov. Leta 1950 se je z družino preselil v Avstralijo, kjer živi še danes. Tu se je zaposlil v informacijskem servisu za emigrante v »COMMONWEALTH SAVINGS BANK OF AUSTRALIA«.

Te dni je prišel s svojo družino na obisk v Slovenijo. Njegova dva sinova sta prvič videla sneg in skoke v Planici preteklo nedeljo. Nista se mogla načuditi lepoti planiške doline in kako je mogoče skakati na tako veliki skakalnici. Nista verjela, da se sneg lahko drži na drevesih. Zato so ga šli gledati na Pohorje. Vsega tega v Avstraliji ni. Tam nimajo tako lepih planin in naravnih lepote, relief je nezanimiv, enoličen, kakor je delo enolično za prenekaterega mladega človeka, ko pride v Avstralijo in mora s krampom trdo delati na cesti, če ne zna dobro angleškega jezika.

Srečanje z jugoslovanskimi novinarji

Zgovornega rojaka smo srečali na Gorenjskem. Rad se je pomenjkoval z nami. Slovenski jezik mu še vedno teče tako, kot bi zmeraj živel

tu. »Srečni ste, da živite v tako lepi domovini. Res drži še vedno pregovor: Ljubo doma kdor ga ima. To me tudi vedno dobesedno privleče v domovino,« je začel pripovedovati.

»Z Jugoslovani in posebej s Slovenci imam vedno precej stikov. Najbolj so mi ostali v spominu jugoslovanski novinarji na olimpijskih igrah v Rimu leta 1960. Na olimpijadi sem bil prav med novinarji kot prevajalec. Še dobro se spominjam Bena Hvala, Hrvoje Macanovića in Mladena Delića. Bil sem z Delićem, ko je prenašal nogometno tekmo Jugoslavija : Danska; tuji reporterji so kar prenehali s komentiranjem tekme in samo strmeli v jugoslovanskega reporterja, saj se niso mogli načuditi, da mu tako gladko teče jezik.«

Razvajena avstralska mladina

Pogovor je tekel o najrazličnejših stvareh. Kakšen je trenutno najaktualnejši problem na avstralski celini? Vsak Avstralec ali priseljensec bi odgovoril, da mladina. Avstralija zavzema po mladinskem prestopništvu tretje mesto na svetu. Avstralska mladina je razvajena in lena. Otroci premožnejših družin imajo denarja dovolj, porabijo ga pa le za neumnosti in za lahko in sladko življenje. Odnosi med starši in otroci so nemogoči. To pove primer, da že dvanajstletni fant pravi svojemu očetu »naš ta star«. Otrokom ni prav, če oče ne zna dobro voziti avtomobila ali če kašlja in smrči v postelji.

Ljudje so si že od nekdaj iskali svoj življenjski prostor. Šli so »s trebuhom za kruhom«, kot to običajno pravimo. Številni Slovenci žive povsod po svetu. Statistike kažejo, da jih živi v Združenih državah 276.000, v Kanadi 20.000, v evropskih državah 35.000 in v Avstraliji in drugih deželah 30.000. Vzroki za izseljevanje so različni. Največ je takih, ki so se izselili zaradi gmotnih razmer.

Življenje je trdo

»Mladi fantje, ki bežijo preko meje, si mislijo, ko jih pošljejo v Avstralijo, da tam leži zlato na cesti,« je nadaljeval Savo. »Toda ni tako; najprej moraš dobro znati jezik, če se hočeš uveljaviti. Avstralci se ne pogovarjajo radi z rokami. Hočejo, da se jim vse pove in ne pokaže. Precej je takih, ki kmalu spoznajo grenkobe življenja in ubupajo. Želijo si nazaj v domovino. V Sydneyu, kjer živim, in povsod po drugih avstralskih mestih kroži šala, ki jo vsakemu novemu priseljencu povedo: Prvih dvajset let je težko, potem se boš pa že privadil. To je anekdota, ki je v bistvu zelo resnična in pravzaprav tragična.«

30 dni z ladjo v Jugoslavijo

Da je Avstralija res »na koncu sveta«, nam pove tudi podatek, da potrebuje najsoodnejša ladja polnih 30 dni do Jugoslavije. Tako dolga pot ni mala rač. Velja te precej denarja in zato si jo težko privoščiš. Avstralci hranijo denar, da potem, ko so že upokojeni, potujejo v London ali kakšno drugo mesto na kontinentu.

»Domotožje je menda na svetu najhujša bolezen. Niti rak ali kaj podobnega ga ne odtehta. To sem sam preizkusil na lastni koži. Zato me vedno vleče domov. Kar sem tu pri vas, sem doživel že veliko prijetnega. Preseneča me vaše življenje, vaša življenjska raven. Avstralci so do nedavnega kaj malo vedeli o Jugoslaviji. Danes vedo že precej več in se navdušujejo nad politiko neangažiranosti Jugoslavije v svetu. Niso vedeli, kje se sploh Jugoslavija nahaja. Danes je že povsod začrtana na avstralskih zemljevidih. Otroci se v šoli učijo o Jugoslaviji...«

Presenetilo me je marsikaj, ko sem prišel v domovino. Na primer tole: Čez mejo

sem pripeljal več kot tri kovčke raznih starih oblek za domače. Toda kaj bom sedaj z njimi? Ko sem odprl očetovo omaro, sem v njej zagledal sedem novih oblek.«

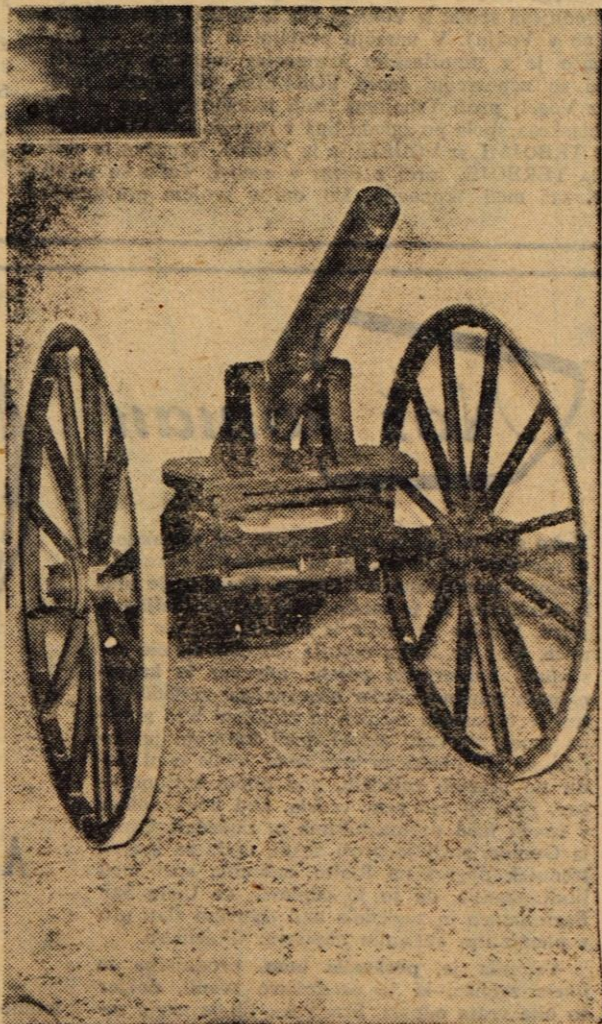
Ostala je samo še Amerika

Kaže, da so potovanja Sayu Toryju konjiček. Prepotoval je že skoraj ves svet. Bil je v Indiji, na Kitajskem, Japonskem in v Afriki. Do 1. aprila bo ostal še v Sloveniji, potem se bo podal na pot po Evropi. 1. junija se bo spet vrnil v Jugoslavijo; pravi, da

bo počitnice preživel v naših gorah. Ne bo kmalu spet take priložnosti, kajti takšnih gora, kot jih imamo mi, Avstralija nima.

Se bi se lahko pomenkovala ure in ure in zmanjkalo bi prostora, če bi hotel vsa opisati. Naš rojak Savo Tory je človek, ki je nedvomno v življenju že veliko izkusil. Verjetno so mu dnevi in urice, ki jih preživlja na domači grudi, najlepši, ali kakor pravi sam: »Nimam več jugoslovanskega državljanstva, ampak da sem Slovenec, tega ne bi mogel nikjer in nikdar zatajiti.«

MILAN ŽIVKOVIČ

Loški muzej v zadnjem času izpopolnjuje ne le svoje etnografske zbirke (o čemer pišemo na 7. strani), ampak tudi druge. Na sliki je top za sporočanje o požaru, ki so ga dobili na Sorci v Selski dolini (Foto: Fr. Perdan)

Poslednje Prešernove znanke

Skrb in bolezen, ki sta ključali pesnika v njegovih kranjskih letih, gotovo nista mogli biti pobudnici erotičnih čustev. Izročilo pravi, da so bili ti kratkotrajni prebliski zelo zelo redki. Posebno, če pomislimo, da je Prešerna prav do zadnjih ur spremljala neizpolnjena obljuba do Ane Jelovškove in obeh otrok.

Zatrdno pa smo lahko prepričani, da so bili vsi pesnikovi odnosi do njegovih kranjskih znank čisti, platončni. Vendar pa je tudi gotovo, da so bila vsa ta znanstva z ženskami blazila za čuteče in rahlo Prešernovo srce.

Ena takih znank je bila Marija pl. Vest,

poročena Gasperini (1811-1861) hčerka Jožefa pl. Vesta, profesorja za kmetijstvo na ljubljanskem liceju in lastnika gradu St. Peter v Smartnem pri Kranju. Prešeren je Marijo spoznal kot eno najduhovitejših žensk njegove dobe še pred njeno poroko. Bila je ena najbolj gorečih častilk pesnikovih. Po mnenju sodobnih jilo že na sanjaštvo. Kot glasbeno izobražev je njeno navdušenje za Prešerna mežena žena je napisala melodijo za pesnitev »Pod oknom.« Skladba po načinu mehko zveneče italijanske serenade je bila zložena že pred marčno revolucijo leta 1848. Marijin brat Viktor, poznejši predsednik deželne sodišča v Celovcu, je

Ana Jalnova (1809 — 1858)

naučil melodije tudi prijatelja gradbene asistenta Franceta Potočnika. Skupaj sta pesem zapela koncem marca leta 1848 v stražarnici kranjske Narodne garde ob pesnikovi prisotnosti. Izročilo pripoveduje, da se je Prešeren ob poslušanju občuteno zapete pesmi, ki ji je sam dal besede, melodijo pa njegova prijateljica, globoko zamislil, nato vstal, v zahvalo stisnil prijateljevo roko in molče odšel, iz oči pa so mu vrele solze...

Uglednega moža, kakršen je bil Prešeren kot prvi odvetnik v mestu, ki pa je po tedanjih šegi opravljal tudi notarske posle, so vabili tudi na domače zabave v grad Kieselstein. Sicer pa je bil z lastniki Pagliaruzzijevimi Prešeren že iz Ljubljane znan, ko je nekaj časa zahajal k njim v Cekinov grad kot domači učitelj. V zimi leta 1847 na leta 1848 se je pesnik prav posebno posvetil neki plesalki, ki mu je ob koncu plesa zataknila rdečo vrtinico v frak. Njej je potem zložil v spomin »Eno rožco mi je dala...« Medtem ko je ime te plesalki zbledelo, je

ostalo ime druge gostje ohranjeno. To je bila Luiza Oblakova, poznejša nemška pesnica, ki ji je Prešeren že prej, v Ljubljani, posvetil znano pesem »An eine junge Dichterin.« v kateri jo svari pred mukami in brezupom pesniškega poklica.

V dvojce kranjskih gostiln je naš Prešeren najraje zahajal, k Jelenu in na Staro pošto. Obe sta bili najuglednejši v takratnem mestecu, ki pa je imelo večjih gostiln in manjših krčm kar 56, torej precej več kot današnji veliki Kranj.

Pri Stari pošti je s svojim možem Ivanom Mayerjem gospodarila Neža, rojena Pečar iz Podkorena. Do nje je moral naš pesnik gojiti posebno čustvo, saj ji je podaril snopič pesmi v rokopisu in pa prvi zvezek Flajšmanove pesmarice »Gerlica« s kompozicijami lastnih pesmi. V to knjižico je Prešeren napisal posvetilo in par vrstic pesmi »Kdo ve, kragulja...«

Neža Mayerjeva je imela v letih 1847 in 1848 pri sebi svojo sorodnico iz Bohinja, Minco Miklavčičevo, ki ji je pomagala v kuhinji in pri strežbi gostov. Prešeren je to »bohinjsko rožo« rad videl in ji zložil marsikatero štirivrstičnico. Te priložnostne pesmi je ohranila v spominu Minina hčerka Angela in jih sporočila Tomu Zupanu.

Zadnja, najbolj zvesta in materinska prijateljica pa je bila Prešernu gotovo gostilničarka pri Jelenu Ana Jalnova, roj. Prohinar (1809 — 1858). K Jelenu je pesnik zahajal bolj kot hišni prijatelj ne le kot gostilniški gost, sta bila z gospodarjevim bratom v Ljubljani gimnazijska sošolca. Z Ano se je Prešeren rad pogovarjal o najrazličnejših stvareh, ker je bila žena načitana in nadarjena. Kot s skrbmi in posli preobloženega soproga na vse strani vpreženega moža (Jakob Jalen se je razen z gostilno bavil še s prevozništvom, prevzemal dela za erar in bil nekaj let tudi kranjski župan) in kot mati kar šestnajstih otrok je našla v svojem srcu še prostora za ljubeč materinski odnos do nesrečnega pesnika. Prav Ana Jalnova je rešila Prešerna, ki se je v obupu odločil za samomor, prav ona je bila pesniku tolažnica v zadnjih smrtnih urah. Zvesto ga je v boleznih obiskovala in mu donášala vsakovrstnih priboljškov. Ana Jalnova je tudi ohranila zadnje pesnikove besede: »Vzdignite me, zadušiti me hoče!«

ČRTOMIR ZOREC

Novo v etno- grafskem oddelku Loškega muzeja

Etnografski oddelek v Loškem muzeju zadnja leta ni doživel bistvenih sprememb in dopolnitev, seveda če smatramo prvi jugoslovanski muzej na prostem na grajskem vrtu v Škofji Loki kot samostojen oddelek Loškega muzeja. Brez dvoma je delo v narodopisni zbirki in v muzeju na prostem med seboj tesno povezano, saj je cilj obeh oddelkov isti — obiskovalcu muzeja čimbolj nazorno prikazati narodnostne razmere na loškem področju v preteklem in današnjem času.

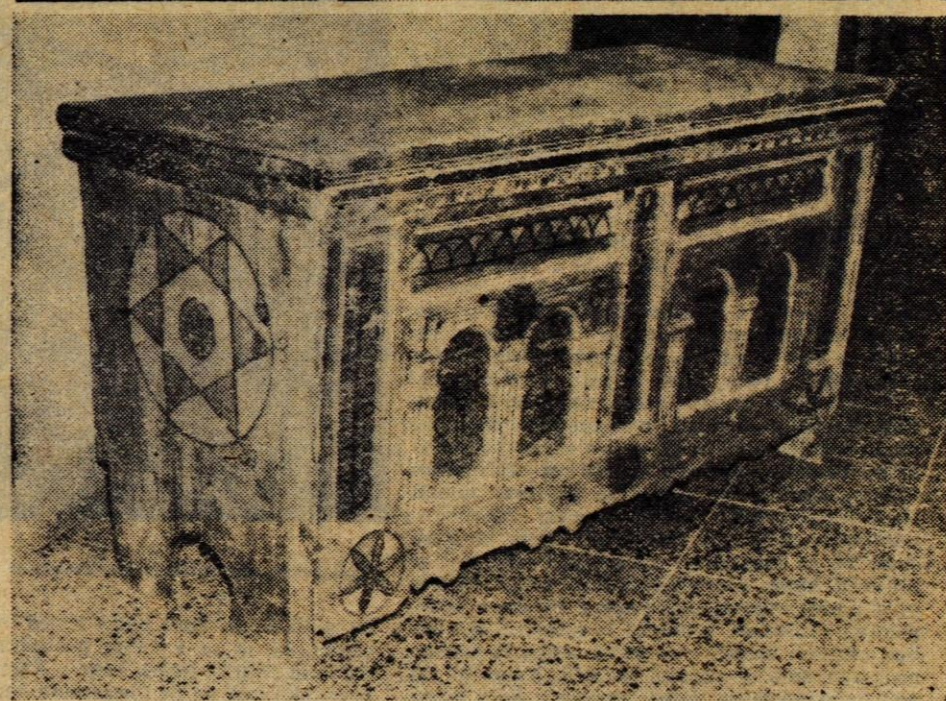
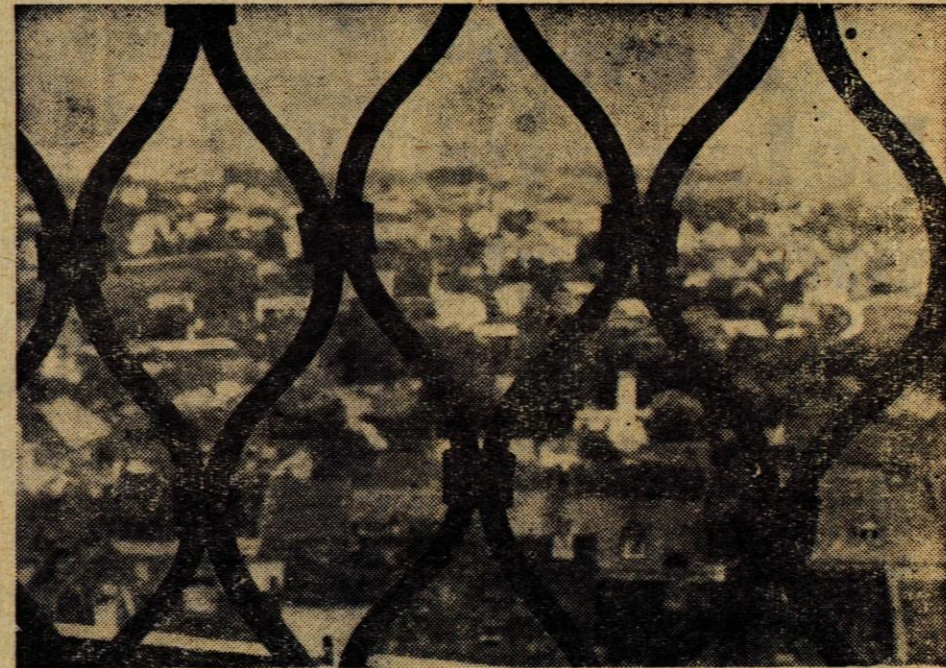
Letos bo Loški muzej svoj etnografski oddelek temeljito preuredil in bogato izpopolnil. Preureditvena dela, ki so jih muzejski delavci pričeli že januarja letos, bodo končana pred pričetkom letošnje sezone. Največ dela imajo sedaj muzealci v dvorani, kjer so bile doslej prikazane obrti klobučarstvo, glavnikarstvo, usnarjarstvo, čipkarstvo in sitarstvo.

Čipkarska in sitarska obrt bosta odslej prikazani v sosednji sobi v kmečki hiši. Novost v Loškem muzeju bo sistematično prikazana streharska obrt, ki bo obsegala kritje s slamo, s skrilom ter s škodami. Vsak izmed treh vej stare streharske obrti bo v narodopisnem oddelku prikazana s streho v delu, z vsemi orodji, s fotografskimi posnetki s terena in s pojasnilom.

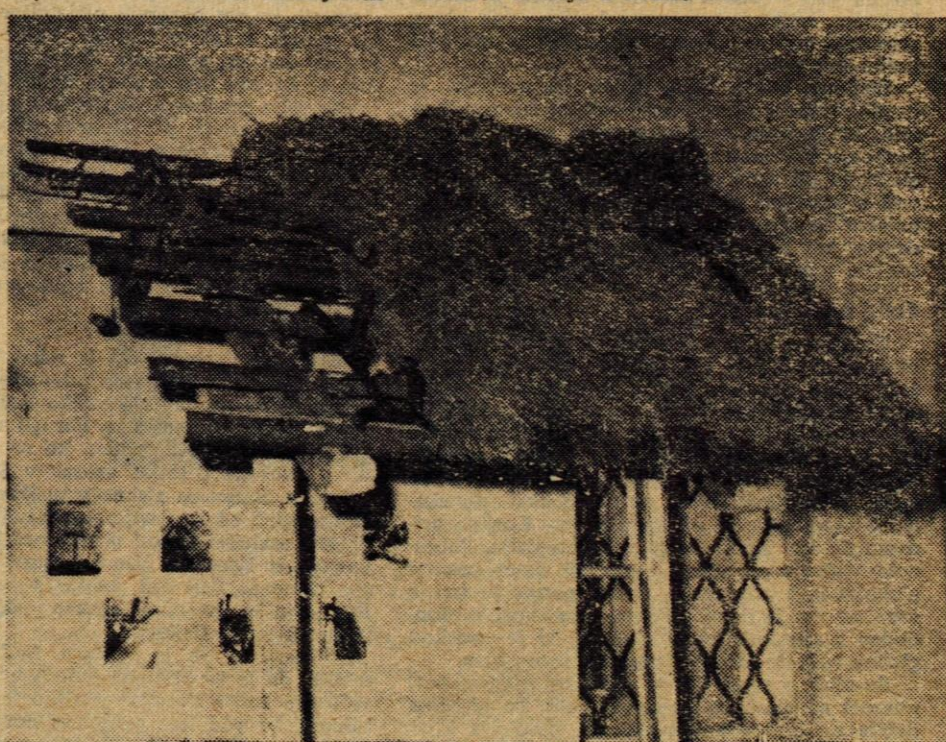
Streharstvo, ki bo v muzeju zavzemalo prostor, kjer so bila doslej razstavljena sitarska orodja, bo najbolj zanimalo meščanske obiskovalce, ki se bodo lahko v muzeju izčrpno seznanili z izumirajočim kritjem streh s slamo, s škodami ter s skrilom. Še eno novost pripravlja Loški muzej za svoj narodopisni oddelek. To so lutke v naravni velikosti, ki bodo nameščene pri orodjih in strojih. S tem bo za obiskovalca postopek delovne operacije bolj živ in bolj razumljiv. Zato, zdaj se ni možnosti, da bi lutke v muzeju namestile že pred pričetkom sezone, upajmo pa, da bo načrt realiziran še letos.

Bistveno nespremenjena bo ostala v narodopisnem oddelku le tkalska zbirka, ki je bila že doslej dovolj nazorno urejena.

A. MRZEL

Najstarejša hiša na Gorenjskem v Loškem muzeju z letnico 1687

Loški muzej v teh dneh končuje s prikazom streharstva. Na sliki: slarna strega (Vsi posnetki: Franc Perdan)

Slovarček krajevnih imen

Že nekajkrat sem slišal v radiu med oddajo NASI POSLUSALCI CESTITAJO IN POZDRAVLJAJO krajevno ime VOKLO. Nekam zasrbelo me je v ušesu, ko je napovedovalec izgovorjal to ime z ozkim ó — torej: VOKLO, ali iz VOKLEGA, namesto VOKLO, iz VOKLEGA — obakrat s širokim in dolgim ó. Za ločevanje vokalne kvalitete je navadno uho zelo občutljivo; zlasti pa napako najprej opazijo tisti, ki živijo v kraju ali v njegovi neposredni bližini in se s tem krajevnim imenom pogosto srečujejo v vsakdanji živi rabi.

Kako očiten je razloček med širokim ó ali ē, bi lahko videli v primerjavi naslednjih krajevnih imen z občinimi imeni: VOKLO; góra; VOGLJE; móst (v prvem primeru široki ó v osnovi, v drugem pa ozki ó); ali za e: široki: KOMENDA, CELJE; véža, žéna, in ozki: Podrčca, BÉGUNJE; mésto, bérglja. Imen s poudarjenim širokim e tipa CELJE je na Gorenjskem zelo malo (zaman sem iskal primer!).

Drugače pa je beseda VOKLO v sklanjativi pridevniskega izvora in se sklanja po zgledu pridevnikov srednjega spola: iz Vóklega (ne iz Vokla) ter v Vóklem (ne v Voklu). V narečju pravijo: iz Vókuga. — Drugače je z množinskim krajevnim imenom VOGLJE, ki so neposredni sosed VOKLEGA. Sklanjamo torej iz Vóglj proti Trbojam (tudi množinsko ime — oba ženskega spola po zgledu lipa v množini), v VOGLJAH, v TRBOJAH, iz VÓGLJ in iz TRBOJ. Napačna je oblika TERBOJE, torej z ejem v osnovi. Tako so pisali Nemci med okupacijo, ker oni v svojem pravorečju

ne poznajo samoglasniškega r, kakršen se uporablja v besedi TRBOJE. Ó v osnovi pa je ozek in nosilec poudarka. Imena za prebivalce krajev pa so: Vokoláni, Vogljánci, Trbojci in Trbojčani; pridevniki: vogljanski spomeniki, vokelska šola (v rabi je tudi pridevnik vokolanska), trbojski fantje.

Omenimo naj še dve množinski krajevni imeni iz tamkajšnje okolice: PRASE in MOSE (obe ženskega spola). Simon iz Praš, v Prašah, Prašani, praški kmetje (v domači rabi je poudarek na obrazilu, torej praški). V besedi Moše izgovarjamo ozki ó v osnovi; torej Móše, ne pa Móše (s širokim ó). Za prebivalce tega kraja rabijo ime MOSANI, domača raba pa vriva v koren med O in S soklasnik V; torej: MOVŠANI so prebivalci MOŠ pri Trbojah. Pridevnik pa je moški; v izgovorjavi je nerazločen u v osnovi, poudarek (kratek) pa bi bil na koncu; torej muški fantje.

Navedem naj še dve imeni ženskega spola v ednini — to sta PODREČA in ZERJAVKA. Pri besedi Podrčca je e poudarjen in je ozek, v drugem imenu pa a: Podrčca, Žerjavka. V rabi pa so naslednji predlogi: Na Podrčci je bil rojen Simon Jenko, po treh letih pa se je preselil s Podrčce v Praše. Sklanjatev imena je preprosta, ker se ravna po zgledu lipa. Prebivalci kraja so PODREČANI (v domači rabi brez končnega i zaradi vokalne redukcije); pridevnik je podrški. ZERJAVKA je majhno naselje pri Trbojah. Iz ZERJAVKE do PREBACEVEGA, ZERJAVČANI, ZERJAVSKI, PREBACEVO pa je krajevno ime srednjega spola, v sklanjativu pa se ravna po pridevniški sklanjativu: NA PREBACEVO, S PREBACEVEGA proti HRASTJAM, PREBACEVCI, PREBACEVSKO polje itd.

JOZE BOHINC

Naš roman

Kako si predstavlja zasledovanje, saj vse skupaj ni resnično, štirilindvajset ur sem imela opraviti z dvema nemogočima človekoma. Toda to je bilo le naključje, ki je mimo, zdaj je ponedeljkovo jutro. Vendar je zavila iz Mercerie, v vse tišje ulice, kjer bo lahko opazila človeka, ki me zasleduje, kolportažni pojem, odgovor iz kriminalnega romana, nikdar niso nikogar zasledovali, tudi v beneškem meglenem zraku ni bilo nobene senče, barvnosti zidovi, med katerimi je hodila, so bili hladni in brez senc, nihče ji ni sledil po praznih calletih, pod oboki sottoportico. Zdaj ni več prav vedela, kod hodi, dokler v izrezu med dvema hišama ni zagledala Canala Grande, zavil je proti desni, ujela za kratek trenutek pogled na Rialto, zabredla spet med ljudi, pustila, da so jo odplavili na Camp San Bartolomeo in zagledala nad trgovino zlati grb s pleminitim antičnim napisom: Gioielliere.

Vstopila je, poskusila bom, prodajalna je imela zvonec, ki je predirljivo zvonil, dokler so bila vrata odprta. Franziska jih je naglo zaprla, z olajšanjem ugotovila, da je prodajalna prazna. Kajpada, kdo neki obiskuje v ponedeljek zjutraj dragotinarja, vrhu vsega še tako imenitnega. Položeni les steklenih omar se je

A. A. BEG

temno lesketal, nad prodajno mizo so visele tri svetilke iz pozlačene kovine. Luč je sijala na steklo, na zeleni žamet, in dajala preostalemu prostoru rjav somrak, ga spreminjala v toplo votlinco, izza zavese je stopil majhen,

dobro oblečen moški, temna obleka s pikčastim vzorcem, ohlapno nabran kos bele svile v prsnem žepu, nikdar mladi in nikdar dozoreli, v neodločljivi, srednji starosti odreveneli koščeni obraz je prizadevno strmel vanjo.

»S čim vam lahko postrežem, signora?«

»Prstan bi rada prodala,« je rekla Franziska.

»Slab čas ste izbrali,« je sočasno dejal, ne da bi poskušal prikriti nagel preobrat iz prizadevnosti v obrambo. »Pozimi tukaj skoraj ni kupcev.«

Tujka, ki želi prodati nakit, pozimi, v Benetkah. Rdečelaska dobrega videza. Ženska tako dobrega videza mora prodati nakit, če se je za to odločila.

Nisem v takšni stiski, da bi morala za vsako ceno prodati prstan. Trideset tisočakov imam. Od večera imam spet trideset tisočakov. Toda prstan bi moral pravzaprav veljati sedemsto mark, osemdeset tisoč lir, prav širok zlat prstan, vreden devetsto mark, s tremi majhnimi diamanti. Herbert je plačal zanj šestnajststo mark, pri Carstenu v Düsseldorfu. Tako bi imela sedeset tisočakov, brezhibna majhna operacija, v Münchnu ali Frankfurtu, in potem dovolj časa, da si poiščem službo ali kar takoj odpotujem v London ali Stockholm. V Londonu in Stockholmu je poznala mesta, kjer bi jo takoj sprejeli, če bi se odločila za otroka ali pa tudi ne bi rodila, lahko ostanem v Angliji ali na Švedskem, tudi z otrokom. Anglija in Švedska sta deželi, kjer ljubijo otroke, deželi, kjer še obstajajo sosede. Odprla je torbico, vzela iz nje prstan in ga pokazala dragotinarju.

Zdolgočaseno ga je vzel, prijel s palcem in

kazalcem, ga zdolgočaseno ogledoval, odprl predal in vzel iz njega lečo, jo zataknil pred desno oko in z zmanjevanjem nakazal izid.

Spomnila se je Carstenovih priporočil v Düsseldorfu, poznavalsko privzdignjenih obrvi, nevsiljive hvale Herbertovemu okusu in smislu za kakovost, za prave vrednosti. Kakšna razlika, če prstan kupuješ ali prodajaš, nesmiselna sprememba prizorišča od ugleda v prezir, odvisna od tega, če prstan kupuješ ali prodajaš, drobno stopnjevanje v poniževanju, odvisno od tega, če imaš trgovino, kjer prodajaš, ali pa si zastopnik, zastopnik, ki sme še uporabljati glavni vhod, ali pa nekdo, ki sme hoditi le po stopnišču za dobavitelje, in slednjič, na dnu stopnic, še nekdo, ki prodaja v sili, nekdo, ki ne sodi več k drugim, človek moje vrste.

»Prstan ni posebno dober,« je rekel dragotinar. »Malce zlata in nekaj diamantnih drobcev.«

Kmalu se moram lotiti dela. Kdor noče biti izpostavljen temu svetu, mora delati. Svetu trgovanja, tisočletni trgovski nizkotnosti. Če delaš, prodajaš le samega sebe. Ves preostali čas pa si kupec. Svoboden kupec.

»Poslušajte,« je rekla, »kakšni diamantni drobci vendar. Tole so zelo lepo brušeni majhni briljanti.«

»Če tako menite,« je hladno odgovoril. Sko-mignil je z rameni, pogovor je bil zanj že zdavnaj pri kraju, vrnil ji je prstan, spravil lečo v predal in ga zaklenil s kretinjo, ki je pomenila dokončen sklep.

Videla je tisočletno trgovsko nizkotnost, pustil bo, da pojdem do kraja, do skrajnega poniževanja.

Konec belega in modrega Nila

Doslej smo spremljali oba Nila — modrega in belega — od njunih izvirov skozi Ugando in Etiopijo, skozi najbolj divje predele črnega kontinenta in se danes ustavili v srcu Sudana — v Kartumu. Tu ni več dveh Nilov. Odtod teče samo še eden, pravi Nil »Kraljevska pot Egipta«, kot ga je imenoval Ramzes II.

Zgodba o svečeniku Janezu

Smo na palubi ladjice, ki nas je peljala med otočke na jezeru Tana. Sedeli smo v senci pod plahto, sredi plemena črnih mož in žensk, zavitih v lahke mrežaste tkanine, ki so se zdele kot pajčolani orientalskih plesalk z zlatimi obročki na gležnjih in v nosnicah. Ti Sudanci so bili prvi črnci, s katerimi smo resnično zaživel. Občutili smo isto čustvo nedolžnosti in veselja in tiste čudovite, ponovno doživete otroškosti, ki smo jo spoznali ob ognju v taborišču na vrhu Giš Abbai. Oni pojejo, se smejejo, jedo, se igrajo in spijo z nekako živalsko hvaležnostjo, ki se čudovito poda svetlu, ki je kot ustvarjen zanje in kjer se zdi, da se človek ne loči od drevesa, zemlje, vode, neba in niti — od človeka!

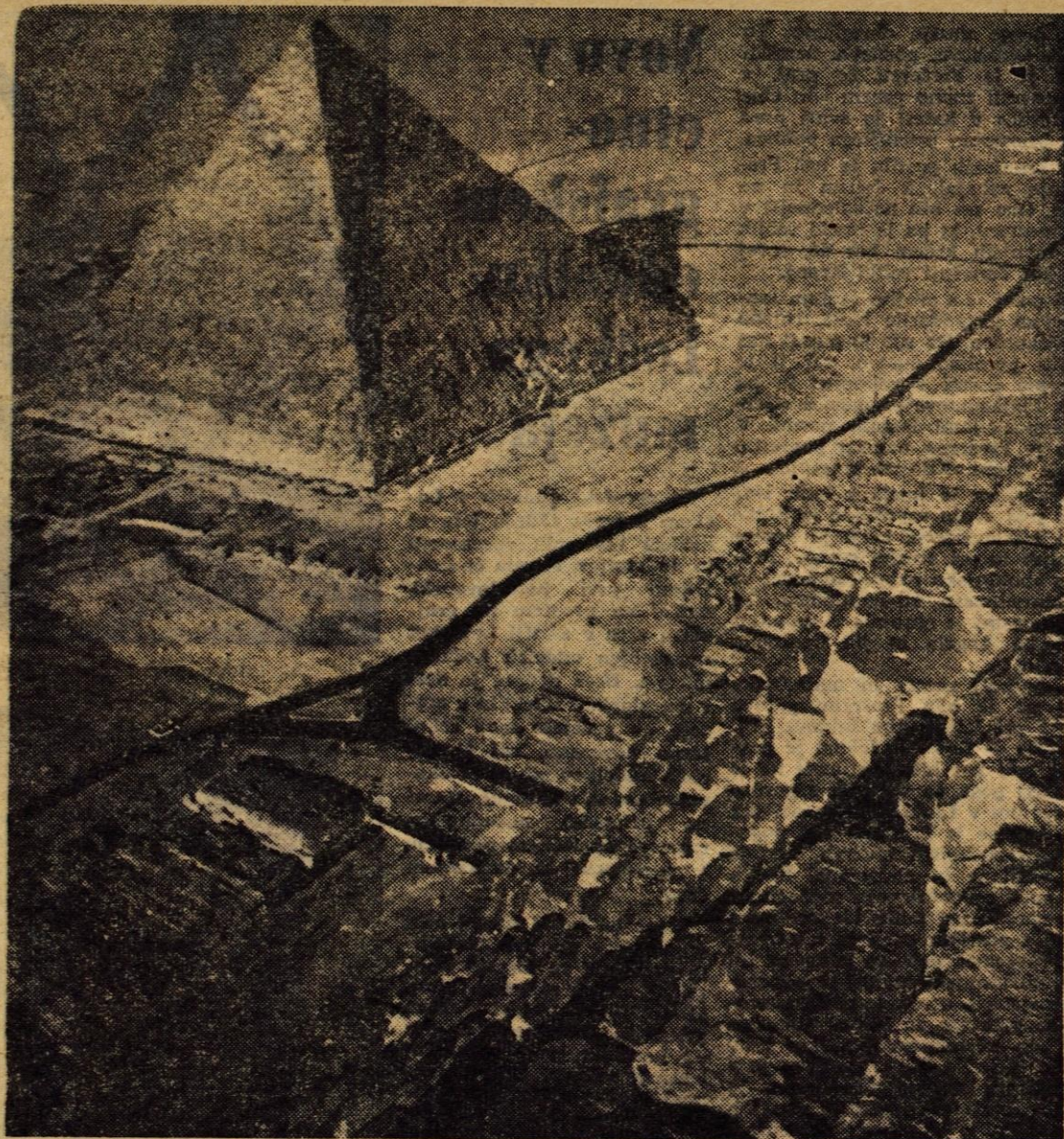
Prikazali so se prvi otoki, naseljeni z rožnatimi flamingi, pelikani, ogromnimi dolgokraki in kraljevskimi ibisi — črnimi in belimi — ki so postali božanstvo v 1500 km oddaljenem Egiptu, kjer pa so danes že povsem izumrli. Na največjih otokih pa živi po nekaj redovnikov, ponekod tudi po en sam, izven sveta in izven časa. To so menihi ali samostanci, taki, kot je bil sveti Anton v svoji puščavski celici. In tale pred nami je pravi puščavnik z brado, z očmi, polnimi skušnjave, z obleko iz raševine in z golimi nogami. Srečali smo ga na otoku Degastefanos, kjer smo se najprej ustavili. Navpični raj pod palmami bi ga lahko imenovali; kajti edina steza, ki so jo napravile koze, vodi skoraj navpično na vrh otoka. Puščavnik živi tu z dvema bratoma. Njihove bambusne kočice stoje okrog slamnate cerkve, ki je bolj podobna sudanski kolibi kot cerkvi.

Medtem ko je ladja odšla, da preskrbi še ostale otroke s potrebnimi živili, so nam puščavniki, ki skrivajo najdragocenejše rokopise egipčanskega krščanstva, postregli z medino in mlinči, ki so jih sami napravili, ter nam pripovedovali o slavnem svečeniku Janezu, ki si je tod poiskal zavetje. Govorili so z neko otroško radostjo, kot bi to pravilčno zgodbo, o kateri je sanjala vsa srednjeveška Evropa, sami doživeli.

Ozki hodnik smrti

Nenadoma smo med dvema otokoma ponovno našli na izgubljeni Nil. Potem, ko njegov temni tok prečka jezero od vzhoda proti zahodu, mirno zopet odteče skozi kavne in čajne plantaže, ki obrobajo puščavo. Toda v Tisisatu mu zmanjka zemlje. Tu pade 50 metrov globoko v prepad. Na njegovem dnu neprestano, toda nevidno besni in se peni. Potem skače od skale do skale, skozi razpoke in mi mu sledimo. Končno pridemo do tja, od koder ni več poti dalje. Pobesnelo vodovje se spusti osem ali deset metrov globoko in z neznansko močjo poruši in izruje vse, kar mu je napoti. Potem teče skozi kanjon, obdan s strmimi črnimi skalami, ki je ponekod globok tudi do 1500 m, drugje pa samo 20 m.

Se nihče v zgodovini se ni po tej naravni poti povzpel na visoko etiopsko planoto. To je edina dežela na črnem kontinentu, ki tisočletja kljubuje besedi gospodovati. Celó Mehmet Ali, ki je zavojeval Egipt, se ji je moral odreči. Nič bolj srečna pa ni bila kraljica faraonov Načesput 3000

Veličastne piramide v puščavskem pesku ob Nilu so med najstarejšimi in najlepšimi spomeniki

let pred njim. Tudi nihče izmed stotih raziskovalcev, ki so se v čolnu poskušali spustiti po modrem Nilu iz jezera Tane v Kartum, ni uspel. Prav tako tudi ne sir Cheesman, britanski agent, ki se je s strašno vodno silo boril polnih osem let. Zadnja ekspedicija, ki so se je udeležili Jean Laporte in pet njegovih prijateljev leta 1961, se je morala tragično končati. Štirje so propadli, ostala dva sta zblaznela. Torej nobenega življenja ni na dnu tega »ozkega hodnika smrti«.

Že tako nezdrav zrak zastrupljajo še komarji in muhe, katerih pik človeka oslepi, paralizira ali napravi blaznega. Samo najstarejše pošasti sveta lahko živijo tukaj. To so krokodili, orjaške kače, velikanski orli in nekateri dolgokraki, ki se najdejo samo še tukaj in na freskah v Luksorju. V to brezno, kjer je svet še vedno tak kot je bil pred milijoni let, ko človeka še ni bilo, ne more nobena stvar, razen helikopterja.

Divji ples v puščavi

El bahr! El bahr! To je reka! To je morje! Arabska beseda bahr ima tako dva pomena. Prvi nalivi, ki naznanjajo veliko deževje in naraščanje vode, pomenijo za Fazugli veselje in paniko. Tu Modri Nil, potem ko se prebije skozi divje etiopske soteske, vstopa v Sudan. Razposajen in blaten se zlekne v puščavski pesek, ki je ves rdeč od naplavljenih mravljišč, izruvanih dreves, razjedenih skal in milijard kosov zemlje, korenin in kamenja. Vse to sestavlja bogato blato, katerega Beli Nil jemlje s seboj prav do Egipta in ki spreminja ogreto puščavo v žitnico in bombažnico Orienta.

Fazugli — to je puščava, Sudan. Dolgo so mislili, da je to biblijski Ofir, kjer so Salomono-ve legije iskale zlato za gradnjo templja v Jeruzalemu. In pod tem ognjenim nebom, v samotni žarečega prahu in peska, ki se razprostira 3000 km daleč do Sredozemskega morja, je plesal naš džip svoj divji ples na razdrapani in razorani

poti, ki so jo neprestano zabrisavale peščene nevihte.

Prva kamela. Prva mošeja. Tu se torej začne Islam. V Jubi smo videli dinko, moža - dolgina, poslednjega predstavnika prazgodovine, kako je čepel na eni nogi, 300 km višje v Malakalu (nasproti znane vasi Fašoda, ki se danes imenuje Kodok) pa nas je opazoval Šiluk, prvi pastir, oblečen v kratko rdečo togo, skrivnosten idol Egipta sredi svojih bikov, podobnih tistim na grobnicah Sakkare.

Kartum — svetleča oaza

Tu, v tej sudanski puščavi, na poti, ki nas pelje v Kartum, smo odkrili pravega nomada — beduina. Večno hodi tako, sedeč na svojem velblodu, skozi peščeno samoto in tisočletni veter, »svoboden, s soncem in zvezdami nad svojim turbanom in z edinim bogom Alahom«. Se smo srečali vzdolž naše poti nekaj karavan. Beduini, njihovih pet ali šest velblodov ali trop koz z usnjenim šotorom, kjer je najboljša preproga namenjena za gosta, ki ga slučajno srečajo in so prepričani, da ga je poslal sam Alah.

V dušechi noči žari Kartum kot velika oaza svetlobe. Koliko spominov smo pustili za seboj, pri sotočju dveh rek, kjer se rodi pravi Nil, »kraljevska pot Egipta«, kot ga je imenoval Ramzes II. Staro tržišče slonove kosti, zlata, sušenja, karavansko prenočišče, kjer so se srečavale vse afriške in azijske karavane. Kartum, kjer se je Winston Churchill udeležil svoje zadnje zgodovinske naloge, je danes glavno mesto svobodne države, eno velikih univerzitetnih mest črnega sveta in brez dvoma ena najmodernejših metropol nove Afrike.

Mehemet Ali, Mahdi, Gordon Kilchener, Stanley! Kaj je ostalo od te puščavske epopeje, o kateri danes komaj še govorijo zgodovinske knjige? Samotni pesek in tisočletni veter sta vse prekrila in izbrisala. Priredila: TONCI JALEN

Glas Anglije

Čeprav je danes že polno zaživela »nova šola« angleškega filma, ki posega v aktualno družbeno problematiko in pa novā, dostikrat vse prej kot uglajena izrazna sredstva — pa še vedno ni mrtva in pozabljena tudi »stara angleška šola«, ki je bila v svojih najboljših delih mnogokrat vzorno elegantna, izbrušena in prefinjena. Ob imenih Tonyja Richardsona (Okus po medu, Tom Jones), Karla Reizsa (V soboto zvečer, v nedeljo zjutraj) in Johna Schlesingerja (Tudi to je ljubezen) so še vedno živa tudi imena Carola Reeda (Tretji človek, Berlinska zgodba), Davida Leana (Oliver Twist, Most na reki Kwai, Lawrence Arabski) in Anthonyja Asquitha (Pygmalion, Milijonarka). Tudi ti še vedno ustvarjajo. Trenutno so sicer večinoma v senci mladih angleških »novovalovcev«, vendar pa je vprašanje, ali bo tudi tem mladim Angležem filmska zgodovina dala tako častno mesto, kot jo je že dala starim... Ne glede na to (in tudi ne zaradi tega!) pa si oglejmo tokrat delo Anthonyja Asquitha.

V najboljšem Asquithovem delu: »Pygmalion« (1938) po komediji Bernarda Shawa sta odlično zaigrala Leslie Howard in Wendy Hiller

SIN LORDA V OXFORDU IN HOLLYWOODU

Anthony Asquith (izg. Eskvit) se je rodil leta 1902 kasnejšemu britanskemu premieru lordu Asquithu. Po študiju na oxfordski univerzi se je krajši čas mudil v Hollywoodu, kjer je proučeval »filmsko industrijo«. Njej se je po povratku v domovino povsem posvetil in od leta 1927 do danes režiral skoraj 40 filmov.

Njegov prvi film je bil konček satire na filmsko industrijo — »Zvezde repatiče« (1927, scenarist in asistent režije). V bistvu pa je bila to melodrama, kar bi lahko rekli tudi za njegov najboljši film nemega obdobja, detektivko »Dvorec v Dartmooru« (1929), ki jo je posnel po »Podzemlju« in »Ubežni princesi«. »Dvorec« odlikuje predvsem Asquithov čut za ritem in dramatičnost.

Ob tem melodramatičnem začetku preseneča stroga, dokumentarna objektivnost nekaterih odlomkov Asquithovega prvega zvočnega filma

»Govori Anglija« (1931). Bitka za Dardanele spada verjetno med najboljše vojne sekvence na filmskem platnu. Kljub objektivnosti pa iz njih diha domoljubje, ki preveva vse Asquithovo delo.

V naslednjih sedmih letih Asquith ni našel ustrezne teme. Po nekaj nepomembnih filmih je končno leta 1938 posnel svoje najboljšo delo »Pygmalion«. V sodelovanju z odličnim Lesliejem Howardom (ki je prevzel režijo igralcev in vlogo Higginsa) in z Wendy Hiller v glavni vlogi je nastal film, ki mu je posvetil pozornost sam Shaw (za film je po Asquithovi ideji dodal en prizor). »Pygmalion« je še danes triumf mojstrskega obvladanja medija in priča o nesmrtnosti Shawove teme.

Umetniškemu in finančnemu uspehu »Pygmaliona« je sledila po lahкотnem »Francozu brez solz« (1939) vrsta zelo uspešnih filmov, z naslednjim vrhom leta 1953: »Važno je imenovati se Ernest« (kot so film pri nas

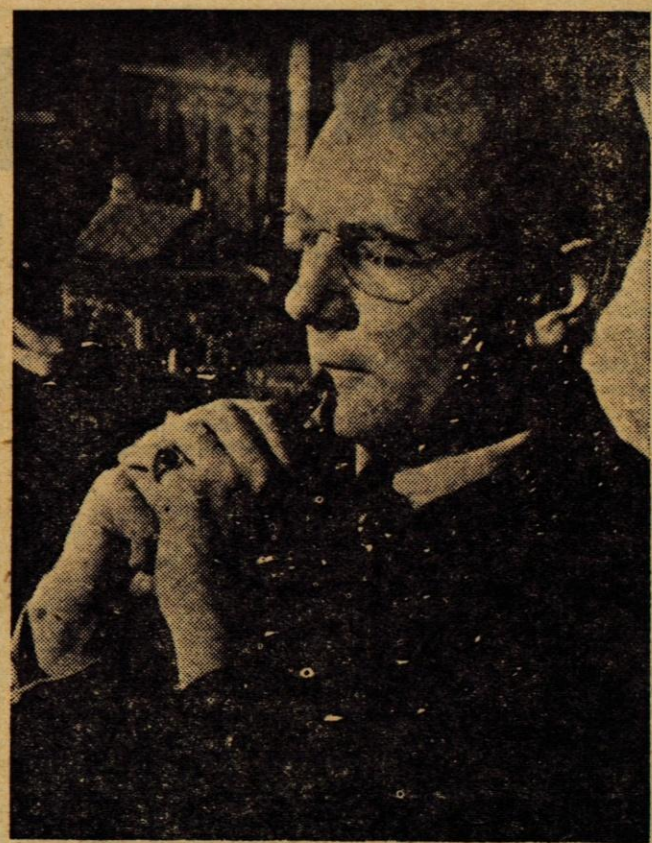
Filmski portret angleškega režiserja Anthonyja Asquita

ponesrečeno imenovali). V tem času je Asquith večkrat zelo plodno sodeloval s scenaristoma Rattiganom in de Grunewaldom; med deli te trojice so »Pot k zvezdam«, »Potomec družine Winslow« in »Zelo važne osebe« (The VIP's).

PISAN MOZAIK

Za vse Asquithovo delo in še posebej za to, najplodnejše obdobje njegove umetniške kariere, je najznačilnejša izredna raznovrstnost. Poskusil se je malone v vseh vrstah, pri tem pa je vedno povedal tudi delček resnice o svoji domovini Angliji in o svojih rojakih, nenehno ljudstvu Albiona. Celotno Asquithovo delo je mozaik, s katerim je mojster povedal o svoji deželi več, predvsem pa več dobrega kot katerikoli drug angleški režiser. V svojih filmih je dokazal predvsem odlično poznavanje svojih rojakov, od aristokratov (Važno je imenovati se Ernest) do delavcev (Ženska, za katero gre), od meščanstva (Potomec družine Winslow, Browningova verzija) do angleških oficirjev (Carrington VC).

Posebno mesto v Asquithovem delu imajo njegovi vojni filmi. Čeprav naročeni in torej po svojem namenu propagandni, odkrivajo resnico o človeku v vojni in se odlikujejo ne le po dostikrat zgledni režiji, ampak

Michael Redgrave (nazadnje smo ga videli v vlogi očeta v Loseyevem »Času brez usmiljenja«) za vlogo v Asquithovi »Browningovi verziji« (1951) dobil nagrado v Cannesu

tudi po živji karakterizaciji. »Poluraj« (1943, z mladim Laurencem Olivierom) in »Pot k zvezdam« (1945 — Asquith mu pravi »vojni film brez bitk; letalski film brez letenja«) pa sta se uvrstila v angleško klasiko. Naj omenimo še skromni, a zanimivi »Dogodek na Kanalu« (posnet v desetih dneh) in nesentimentalni »Ob svitanju se pogrezamo« (1943).

DETALJI IN IGRA

Po lahкотnem »Ko sije sonce« je Asquith leta 1948 prenesel na film takrat popularno odrsko delo »Potomec družine Winslow«, melodramo, ki pa jo odlikujejo skrbno izdelani detajli. Nato pa je poleg kriminalke »Ženska, za katero gre« posnel leta 1950 psihološko dramo iz angleškega meščanskega življenja »Browningova verzija«. V ganljivi, a pristni zgodbi o starem učitelju, ki je v šoli neriljubljen in do-

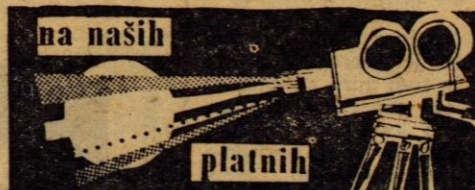
ma »copata«, je odlično zaigral Michale Redgrave (nagrada v Cannesu).

Naslednje leto je Asquith spet segel v zakladnico angleške odrske komedije in po delu Oscarja Wildea posnel svoj prvi barvni film in eno svojih najboljših del: »Važno je imenovati se Ernest« (z Michaleom Redgraveom in Michaelom Dennisom). Prefinjena, elegantna, pristno angleška komedija mu je prinesla njegov največji finančni uspeh.

Sledili so »špijonka« »Mreža« (1952), modernj »Romeo in Julija« — »Mlada ljubimca« (1954) drama z vojaškega sodišča »Carrington VC (1954, dom Nivenom). In nato zanimivo delo: »Naročilo za umor« (1957), ki obravnava problem osebne odgovornosti v dobi množičnih vojnih ubojev.

Dva prenosa manj uspešnih Shawovih komedij (»Zdravnikova dilema« in »Milijonarka«), »Dva živa in en mrtev« (posnet na Švedskem leta 1961-62), »Topovi teme« in »Zelo pomembne osebnosti« (1963 — Grand Hotel z Liz Taylor in Richardom Burtonom...) niso kaj prida spremenili umetniške podobe Anthonyja Asquitha ali ji kaj bistvenega dodali. Mimo njih in ne glede na svoje bodoče delo (star je 62 let) bo Asquith vedno častno zapisan v zgodovini angleškega filma: skozi umetniško prizmo je projiciral na platno podobo angleškega življenja, Angleževo umirjenost, njegov humor, njegovo odločnost, njegov način zlobe in njegov način ljubezni, predvsem pa njegovo nenevadno privrženost zapisanim in nezapisanim pravilom.

DUSAN OGRIZEK

»NAVARONSKA TOPOVA« angleškega režiserja J. Lee Thompsona (po scenariju Carla Foremana) spadata v priljubljeno vrsto vojnih filmov, v katerih je vojna predvsem napeta pustolovščina. Vendar pa gre tokrat res za solidno delo, ki mu dajejo še poseben čar odlični glavni igralci: Gregory Peck, Anthony Quinn, David Niven, Anthony Quayle, Stanley Baker in Irene Papas.

»MOZ, KI JE UBIL LIBERTY VALANCEA« je eden najnovejših in boljših westernov mojstra klasičnega westerna — Johna Forda. Preprosta, prirčna in rahlo ironična zgodba o še »zelenem« advokatu, ki hoče po svoje delati red na Divjem Zahodu. Igrajo James Stewart, John Wayne, Vera Miles in Lee Marvin.

Za pomladni sprehod

Pletene hlačke in reglan jopica, ki ju vidite na sliki, sta zelo primerni za spomladni sprehod vašega 9 — 12 mesecev starega malčka. Obleden bo toplo in udobno!

Opis dela: Potrebujemo 300 gramov tanjše modre volne, nekaj bele volne za okras, pletilke št. 2 1/2 in 13 gumbov. Vzorec je gladek (na lice pletemo desno, na nasprotni strani levo). Rob pletemo vedno samo desno!

Hlačke: Pletene so v enen kosu. Plesti začnemo pri zadnjem delu v pasu. Nasnujemo 129 zank, pletemo 3 cm eno levo eno desno, dalje prvih in zadnjih 5 zank vedno desno za rob, ostale gladko (lice desno, drugo stran levo). Na vsake štiri vrste

dodamo 1 zanko na vsaki strani. Dobimo 155 zank ($5 + 145 + 5$). Pletemo 17 cm visoko!

Konico in hlačni izrez pletemo tako: gladko popletemo 37 zank, obrnemo pletivo in pletemo nazaj, ostale zanke pustimo nepopletene na pletilki; nato popletemo 33 zank gladko, obrnemo in ple-

temo nazaj; popletemo 29 zank, obrnemo itd. Tako pletemo toliko časa, da nam ostane samo 5 zank (vedno 4 zanke manj!). Isti postopek ponovimo na drugi strani pletiva. Ko izpletemo hlačna izreza, izdelamo rob.

1. vrsta: 48 zank desno, obenem snamemo 16 zank, 59 zank gladko, 48 zank desno in obenem snamemo 16 zank;

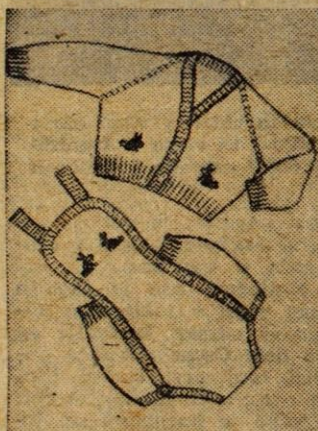
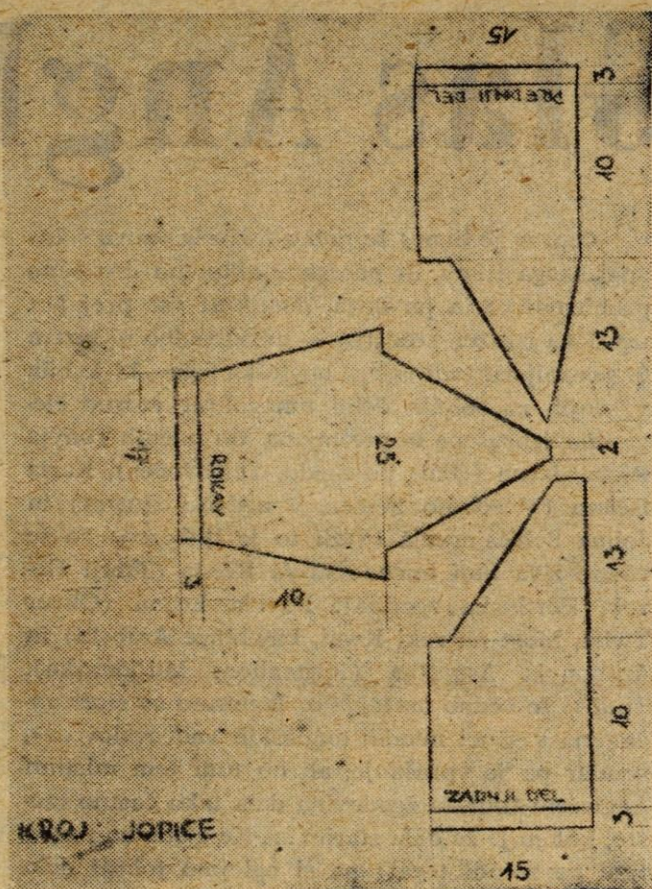
2. vrsta: 32 zank desno, 59 gladko, 32 desno itd. (123 zank skupaj).

Po 7. vrsti prvih in zadnjih 27 zank nazankamo, ostalih 69 zank pletemo tako: 5 zank za rob, 59 gladko, 5 zank za rob. V nadaljnjih 20 vrstah odvajamo v vsaki vrsti po eno zanko na vsaki strani.

Ostane nam 29 zank. Pletemo 4 vrste naravnost, nato

pa zanke dodajamo: najprej štirikrat v vsaki drugi vrsti, nato po 16 v vsaki vrsti, dokler nimamo na igli 69 zank. S tem je dodajanje končano. Izdelamo prvi par gumbnic. Nato odvajamo 17 krat po 1 zanko na vsaki strani in izdelamo obenem tudi ostale gumbnice (5,5 cm narazen). Pletemo 18 cm visoko od prvega para gumbnic. Tako nam v pasu spredaj ostane 25 zank, 4 vrste pletemo ravno, nato dodamo 6 krat po eno zanko (37 zank). Štiri vrste pletemo ravno, odvajamo na vsaki strani 3 krat po eno zanko na vsake štiri vrste, 2 krat po eno zanko na vsake 2 vrsti, 1 krat po 2 zanki, 1 krat po tri zanke v vsaki drugi vrsti. Ostalih 17 zank zazankamo naenkrat. Naramnice pletemo posebej: 7 zank pletemo vedno desno 26 cm dolgo in končamo.

Okrasek izvezemo s križci. Jopico naredimo po priloženem kroju!

Solnice moramo čistiti

● Kaj radi pozabimo, da se mora tudi solnica očistiti. Nabrana nesnaga ob robovih gotovo ni v čast gospodinji. Solnico izpraznimo vsaj enkrat tedensko in jo umijmo kot drugo posodo. Lahko si pomagamo s krtačo. Sele v suho in čisto posodico natresem nove soli.

Lesena roba

● Deske in vso lesnino po uporabi umijemo, sicer se umizanija in mast vpijeta v les. Večkrat jih zdrgnemo z vinom, milom in krtačo. Deske, ki diše po čebuli, ribah ali ostrih začimbah splaknemo v vodi, ki smo ji prilili malo kisa. Osnažene lesene kuhinjske predmete sušimo na zraku.

● Lesena roba sčasoma potemni in postane sivkasta, prav tako tudi mizne plošče. Zato je dobro, da včasih namažemo deske, žlice, kuhinjske in tudi mizo z mešanico 1 dl mlačne vode in 1 dl vodikovega superoksida. Tekočino pustimo na lesu pol ure, nato les dobro zmijemo s čisto vodo in posušimo v senci. Mizo pa dobro zbrisemo s suho krpo. Tako leseno robo tudi razkužimo. Lesene stvari belimo, če jih zdrgnemo z ostanki izžetih limon.

● Zvite kuhinjske deske poravnamo, če jih zavijemo v mokro krpo in obtežimo. Nujno je, da imamo eno desko za rezanje mesa in drugo za rezanje sladice. Začimbe in razno zelenjavo sekljamo na posebnih deskah.

Plesen na oblekah

● V vlažnem času moramo še posebno paziti, da obesimo v omaro le zares suhe obleke, sicer se jih rada loti plesen, ki je posebna nadloga v vlažnih stanovanjih. Obleka dobi poseben duh in madeže. Če jih dovolj zgozdaj opazimo, jih lahko še odstranimo in sicer tako, da umazani del izperemo v vodi, pomešani s salmijakom. Stara plesen tkanino načne, zato ni pomoč.

Kaj svetujejo nemški modni ustvarjalci za letošnjo pomlad in poletje

barva? Ta je tudi živahna in poletno sveža-roza. Prav tako, kot se pojavlja rumena v vseh barvah, je tudi roza v različnih barvnih niansah od nežne do močne, skoraj rdeče barve.

Zanimiva je prav ta kombinacija, ki so jo izbrali Nemci, in sicer modeli, ki so krojeni prav v moško-strogi liniji in so rafinirani z živahno-ženskimi barvami.

Karo je že dlje zelo priljubljen in tudi za letošnjo pomlad si je priboril vidno mesto. Jopice, plašči ali kostimi iz tvida v karo vzorcu so prav nepogrešljivi kosi v ženski garderobi.

Pri elegantnih kostimih je jopica znatno daljša. Pri športnih je kratka in oblapno

sega do bokov ali malce preke njih.

Na svetlo je zopet prišel kostim s pasom, katerega smo že pred nekaj leti tako rade zavezale. Vse tiste deklice, ki so vitke in zadosti velike, si ga lahko privoščijo.

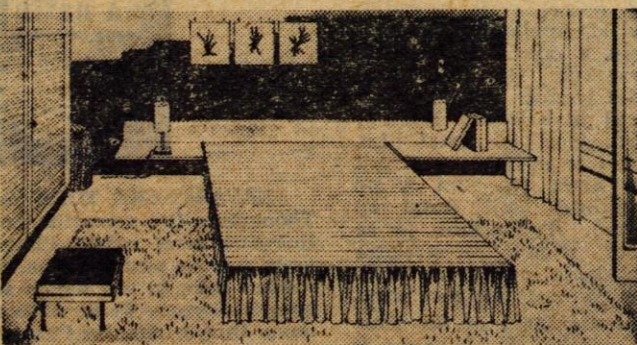
Zelo priljubljena je kombinacija obleke, navadno krojene v princes kroju, in kratka ali daljša jopica. Ta komplet je zelo praktičen, saj nam odvrne kot obleka ali kot kostim.

Stil vojaške uniforme se je zasidral tako kot pri športnih oblekah tudi pri plaščih. Oglati, povečana ramena, porte, dvojni manšeti, zavijki pri žepkih, vse to pravzaprav letos ni nič novega, izgleda pa, da je našlo že več pristašev med ženskimi občudovalkami športnega stila.

Elegantni popoldanski plašči so v veliki večini ozki in skoraj poudarjajo linijo telesa. Rokava so ustavljena in ozka, ramena pa bolj ali manj razširjena.

Mlada dekleta igrajo pri modi precej važno besedo. Njim na ljubo je prišel zopet na plan otroško preprost »bubir« ovrtnik. Ta je navadno bel in je prav lep kockast k temni obleki. In prav v tem je modni efekt. Samo nekaj: zrelejši žene naj se takih ovrtnikov ne omislijo, čeprav so modni!

Drugi modni ovrtnik, ki je dostopen tudi starejšim ženskam je krojen v V izreku in je podolgovato ošiljen — imenovan je »lastovičja perote«.

Priklupna moderna spalnica. Postelji sta lahko izdelani iz starih postelj. Stranice odstranimo, dodamo pa sprednji del, ki nadomešča nočni omarici. Pregrinjalo pokriva dve postelji in sega do dna. Dve lični lučki polepšata sobo, če si zamislimo še nizek stol in omaro imamo že lepo spalnico.

RADIJSKI SPORED

VELJA OD 21. DO 27. MARCA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.15, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30

SOBOTA — 21. marca

8.05 Vedre melodije za konec tedna — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Matic in Alenka v naši diskoteki — 9.45 Latinsko-ameriški ritmi — 10.15 Po domače — 10.35 Pesmi raznih narodov poje zbor akademikov — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Sobotni zabavni mozaik — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Poje ženski zbor Tovarne pohištva iz Nove Gorice — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Recitali znamenitih pevcev — 18.45 Novo v znanosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Predstavljamo vam novosti iz repertoarja ansambla Jožeta Kampeča — 20.20 Veliki Bobby — 21.00 Sobotni ples — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Prijeten konec tedna

NEDELJA — 22. marca

6.00 Dobro jutro — 6.30 Napotki za turiste — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.52 Glasbena medigra — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo I. — 10.00 Še pomnite, tovariši — 10.30 Rosini, Webl in Lalo na tujih koncertnih odrih — 11.30 Nedeljska reportaža — 11.50 Deset minut z orkestrom Alfred Scholz — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II. — 13.30 Za našo vas — 13.50 Koncert pri vas doma — 14.10 Radi bi vas zabavali — 15.05 Po poteh ruske glasbe — 16.00 Humoreska tega tedna — 16.20 Domače melodije za nedeljsko popoldne — 16.45 Valčki Johanna Straussa — 17.05 Hammond orgle — 17.15 Radijska igra — 18.02 Glasba iz znamenitih oper — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Izberite svojo melodijo — 21.00 Njihovi rokopisi — 22.10 Plesna glasba — 23.05 Trije slovenski skladatelji

PONEDELJEK — 23. marca

8.05 Koroške narodne v priredbi Zdravka Sviraršiča — 8.25 Dvoje novosti iz arhiva zabavne glasbe — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.25 Pojeta tenorist Jože Gostič in Vera Klemenšek — 10.15 V Lotosovi deželi — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Lahka glasba — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslu-

šalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.45 S knjižnega trga — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Na obisku pri čeških, poljskih in sovjetskih zabavnih ansamblih — 18.45 Družba in čas — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Skupni program JRT — 21.40 Trije listi iz pianističnega albuma — 22.10 S popevkami po svetu — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Razpoloženske melodije

TOREK — 24. marca

8.05 Godala in zabavni zbori — 8.35 Domače pesmi in napetosti — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Plesni orkestri tega tedna — 9.45 Cveti, cveti, rožica — 10.15 V ritmu počasnega valčka — 10.40 Prizor iz Prodane neveste — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Domače viže za opoldne — 13.30 V pričakovanju pomladi — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Prleško gostovanje — 15.15 Zabavna glasba — 15.30 V torek na svidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Češkoslovaške popevke — 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana in njegovi solisti — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Poje komorni zbor Radia Sarajevo — 20.20 Radijska igra — 21.25 Spomladinska serenada — 22.10 Glasbena medigra — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Za vsakogar nekaj

SREDA — 25. marca

8.05 Jutranji divertimento — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.25 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe — 10.15 Pesmi in plesi iz Češkoslovaške — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Lahek opoldanski spored — 13.30 Iz dežele v deželo — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Popevke iz Sovjetske zveze — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Pesmi slovenskih skladateljev — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Ciklus Chopinovi skladb — 17.35 Iz fonoteke radia Koper — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Mojstri orkestrske igre — 18.45 Ljudski parlament — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert za violino in orkester — 20.30 Koncert v studiu 14 — 21.30 Lepe melodije

— 22.10 Popevke se vrstijo
— 23.05 Literarni nokturmo
— 23.15 Plesni zvoki

ČETRTEK — 26. marca

8.05 Z opernih in koncertnih odrov — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Srečanje v studiu 14 — 10.15 Plesni orkester Ljudske milice — 10.30 Pet minut za novo pesmico — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Operetne uverture in koncertni valčki — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Literarni sprehod — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra ansambel Art van Damme — 17.15 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.45 Ta teden v skupščinskih odborih — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 20.45 Lahka glasba — 21.00 Lirika skozi čas — 21.40 Koncert za orkester — 22.10 Trije mojstri sodobne glasbe — 23.05 Poljske popevke — 23.20 Skupni program JRT

PETEK — 27. marca

8.05 Lahka in operetna glasba — 8.30 Nekaj domačih — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Z rapsodijami in plesi po domovini — 10.15 Odlomki iz opere »Zrinski« — 10.35 Novosti na knjižni polici — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Lahka glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.20 Z domačimi ansambli — 13.30 Pri Franzu Schubertu — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Pri madžarskih skladateljih zabavne glasbe — 15.15 Napotki za turiste — 15.20 Zabavna glasba — 15.45 Jezikovni pogovori — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Iz življenja in dela Antonina Dvořaka — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Pesmi borbe in dela — 18.30 Pripoveduje nam — 18.45 Iz naših kolek — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Koncertna in zabavna glasba — 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled — 20.30 Iz slovenske violinske glasbe — 21.00 Po strunah in tipkah — 21.15 O morju in pomorščakih — 22.10 Plesni zvoki — 23.05 Nokturmo in koncert

K I N O

Kranj »CENTER«

21. marca ameriški film V SVETU KOMEDIJE ob 15.30 uri, ital. barv. CS film RODOSKI VELIKAN ob 17.30 in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma NAVARONSKA TOPOVA ob 22.30 uri.
22. marca amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 10. uri, ital. barv. CS film RODOSKI VELIKAN ob 14. in 16.30 in 19. uri, premiera amer. VV film MOŽ, KI JE

UBIL LIBERTY VALANCE ob 21.30 uri
23. marca amer. barv. CS film NAVARONSKA TOPOVA ob 16.45 in 19.30 uri
24. marca amer. barv. CS film NAVARONSKA TOPOVA ob 16.45 in 19.30 uri
25. marca amer. barv. CS film NAVARONSKA TOPOVA ob 16.45 in 19.30 uri

Kranj »STORŽIČ«

21. marca francoski film MARIE OCTOBRE ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma NAVARONSKA TOPOVA ob 22. uri
22. marca amer. film ZAKAJ SE BORIMO III. del ob 10. uri, amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 14. in 18. uri, francoski, film MARIE OCTOBRE ob 16. in 20. uri
23. marca ital. barv. CS film RODOSKI VELIKAN ob 17. in 19.30
24. marca amer. VV film MOŽ, KI JE UBIL LIBERTY VALANCE, ob 17. in 19.30
25. marca amer. VV film MOŽ, KI JE UBIL LIBERTY VALANCE ob 17. in 19.30 uri

Stražišče »SVOBODA«

22. marca italij. barvni CS film RODOSKI VELIKAN, ob 15.15 in 20. uri, francoski film MARIE OCTOBRE, ob 18. uri

Cerklje »KRVAVEC«

Kino predstave odpadejo!

Naklo

22. marca amer. barv. film NUNA ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«

21. do 22. marca amer. barv. film DVA JEZDECA
23. marca franc. barv. CS film MEC MASCEVANJA
24. do 25. marca ita. špan. barv. CS film LAŽNI ZAKON
26. marca amer. barv. film POLET V PRIHODNOST

Jesenice »PLAVŽ«

21. do 22. marca ital. špan. barv. CS film LAŽNI ZAKON
23. do 24. marca amer. barv. film DVA JEZDECA
25. marca egiptovski film NEPOZNANA ŽENA
26. marca jugoslovanski film ROJAKI

Žirovnica

21. marca nemški VV film MASCEVALEC
22. marca angl. barv. film POD OKRILJEM NOČI
25. marca amer. barv. film DVA JEZDECA

Dovje

21. marca angl. barv. film POD OKRILJEM NOČI
22. marca nemški VV film MASCEVALEC
26. marca amer. barv. film DVA JEZDECA

Koroška Bela

21. marca jugoslovanski film ROJAKI
22. marca amer. CS film ZLATO IZ SEVEN SAINTS
23. marca ital. špan. barv. CS film LAŽNI ZAKON

Kranjska gora

21. marca amer. CS film ZLATO IZ SEVEN SAINTS
22. marca jugoslovanski film ROJAKI
24. marca egiptovski film NEPOZNANA ŽENA
26. marca ital. špan. barv. CS film LAŽNI ZAKON

Ljubno

21. marca slovenski film CUDNO DEKLE ob 19.30 uri
22. marca amer. barv. film GUSAR ob 16. uri

Duplica

21. marca španski CS film CRNA KRONIKA ob 19. uri
22. marca španski CS film CRNA KRONIKA ob 15., 17. in 19. uri
25. marca italijanski film BELI SEJK ob 17. uri
26. marca italijanski film BELI SEJK ob 19. uri
27. marca ital. špan. CS film GOLIJAT IN VELIKANI ob 17. in 19. uri

Radovljica

21. marca amer. barv. film V SLUŽBI PANCA VILE
21. marca angleš. film TUDI TO JE LJUBEZEN ob 20. uri
22. marca amer. barv. film V SLUŽBI PANCA VILE ob 16. in 20. uri
22. marca angleški film TUDI TO JE LJUBEZEN ob 18. uri
22. marca amer. barv. CS film SERENADA VELIKE LJUBEZNI ob 10. uri dop.
24. marca italijanski film MRK ob 20. uri
25. marca italijanski film MRK ob 18. in 20. uri
26. marca ital. barv. CS film LJUBEZEN NA MEJI SVETA
27. marca jugoslovanski film V SPOPADU ob 20. uri

gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

SOBOTA — 21. marca
Ob 19.30 za IZVEN Denger: MINUTO PRED DVA-NAJSTO

NEDELJA — 22. marca

Ob 10. uri URA PRAVLJIC — 10 program, ob 16. uri za IZVEN De Stefani »SOBOTA GREHA«

PONEDELJEK — 23. marca

Ob 16. in 19.30 uri Stehlik »TIGROV KOŽUH« gostovanje gledališča Svobode center Trbovlje veljavne vstopnice od 13. 3. 1964

TOREK — 24. marca

Ob 19.30 uri red PREMIERSKI Ustinev: LJUBEZEN STIRIH POLKOVNIKOV gostuje Mestno gledališče ljubljansko

SREDA — 25. marca

Ob 19.30 uri za red KOLEKTIV Ustinev: LJUBEZEN STIRIH POLKOVNIKOV gostuje Mestno gledališče ljubljansko

Rešitev v sili

Solniki v Mišjem dolu so se zaskrbljeni spogledovali. Stoletnica šole se je blizala z atomsko naglico, njihov program za proslavo pa je bil še vedno bel, nepopisan list papirja. Upravitelj pogled je obšel konferenčno omizje in proseče bezal na dan ideje.

»Privredimo kulturni večer sodobne slovenske poezije! Ljudje so že naveličani stereotipnih zborov, govorov, recitacij in prizorčkov s kurirčki in kljukastimi križi,« je dal v generaini pregled prvo idejo slavist Cene Vejica. »Kako sveže, kako vzpodbudno bo učinkovala izbrana beseda naših mladih umetnikov.

Recimo:

Netopirji
tulijo
v noč...
Ooooo,
keje si,
nedokončani cestni kanal?
Prijatelj
izpil mi je roso z oči,
prodal mi ženo in psa.
Ena in ena
je štiri...«

BREZ BESED

NADENE STVARI

NADENE STVARI

Upravitelj je z zanimanjem prisluhnil.

Prezvečil je idejo, pa je z obžalovanjem ni pogoltnil. »Preveč revolucionarno,« je odkimal in ko je prestregel slavistov razočarani obraz, je urno diplomatsko pristavil: »Poleg tega pa mora biti program proslave tesno povezan z učnovzgojno vsebino sodobne, reformirane šole...«

»Toda saj so tu netopirji!« je Vejica obupan zajekal. »Tovariš biolog, kaj pravite? In vi, tovarišica Kateta, saj ste slišali: ena in ena je štiri...«

Zgodovinar, ki je skušal spraviti v upraviteljevo pisarno svojo nečakinja za tajnico, je z medenim glasom dejal:

»Tovariš upravitelj ima prav, kolegi! Tale stavek o nedokončanem cestnem kanalu mi ni prav nič všeč, utegnili bi uhaliti komunalo in občino.«

»Da, da, silno kočljivo, posebno tisto o ženi in psu. Smrdi po dekadenci zaboda,« je pisnila upraviteljeva žena, ki je bila zaradi moža ljubosumna na mlado anglistko.

Solniki so se pričeli razvzemati, da so jim rdele pleše in drhteli s tinto prepleskani prsti. Kazalec upraviteljevega notranjega barometra je pričel drseti proti NEVIHTA, VIHAR in mož je ves v skrbah bils! streljati v oblake.

»Nikar, nikar, tovariši! Ni vredno izgubljati besed, kajti pravkar mi je prišlo na misel nekaj bistveno važnega! Pozabili smo, tovariši, da mora biti program sestavljen tako, da bo zahteval čimmanj izvajalcev. Saj veste, da naša mala šola ne premore dosti učencev, ki bi bili kos zahtevnemu nastopu na odru. Poleg tega je s prevelikim številom nastopajočih preveč dela in odgovornosti. Predlagam torej, da reduciramo število nastopajočih na minimum, toda kljub temu izvedemo program, ki bo v celoti odražal problematiko šole in kraja!«

Polozica prosvetarjev je zadremala, drugi so vneto prikimali in otožno razmišljali o pomladanskem čiščenju, dragi zelenjavi in filmskem programu prihodnjega tedna. Sterilna tišina je ovijala zbornico.

Tedajci plane pokonci fizikulturinik in zmagovalno vzklikne: »Tovariši, imam ga! rPikažimo z učenci sejo delavskega sveta podietja Šrauf iz Mišjega dola. Dokazali bomo tesno sodelovanje šole s proizvodnjo, poleg tega pa bo prizor smešno lahko naštudirati.

Direktorjevo vlogo se bo naučil najboljši odličnjak, ostalim pa itak ne bo treba drugega, kakor da mu ves čas prikimali!«

VILKO NOVAK

HOROSKOP

VELJA OD 21. DO 27. MARCA

OVEN (21.3. — 20.4.)

URESNICITEV neke želje bo močno prizadela družinski proračun, vendar načina življenja ne spremeniš predvsem zaradi dobrih stricev. Po sredi nastopijo prebavne motnje. Hrepenenje.

BIK (21. 4. — 20. 5.)

RAZTRESENOST in pozabljenost ti nakopljeta vrsto nevšečnosti. Spremembam v službi si komaj kos zaradi precejevanja lastnih sposobnosti, vendar ideja bo vžgala. Neka kritika te potre le za krajši čas. Pazi, aduti so v tvojih rokah. Nekoga razveseliš z darilom, drugega pa z molkom užalostiš.

DVOJKA (21. 5. — 20. 6.)

IZ SPEKULATIVNIH nagibov uživaš ob solzah. Skrajni čas je, da si privoščiš malce temeljitega počitka, v drugem okolju in brez razmišljanja. Sreča je v tvojih rokah, samo prijeti jo moraš s prave strani. V petek hipna ljubezen.

RAK (21. 6. — 22. 7.)

NEHOTE se bo novo prijateljstvo razvilo v ljubezen, kar pa bo povzročilo salve ljubosumnosti s strani tvojih prijateljev. Tihi teden brez posledic.

LEV (23. 7. — 22. 8.)

TISTO, kar naj bi bilo prikrito, je že očito: kozarcem se izmakneš, zaljubljenosti pa ne, kakor tudi ne spominom. Očitki zaradi obljube in grde besede ti v sredo nagubančijo čelo.

DEVICA (23. 8. — 22. 9.)

OKOLISCINE te prisilijo, da se postaviš v opozicijo in se pred kolegi osmešiš. Intimnost pokvari radovedno oko in dolgi jezik. Pismo od daleč te gane.

TEHTNICA (23. 9. — 22. 10.)

ZELJA PO SPREMEMBAH te bo speljala v nevarne vode, s katerih se rešiš le s ponižno iskrenostjo. V družbi se s humorjem uveljaviš. Izogibaj se sladkarij.

SKORPIJON (23. 10. — 22. 11.)

ZNANEČ te preseneti z izjavami, ki sprožijo val ljubosumnosti in navdušenja hkrati. Z domišljijo si ustvarjaš samo zapreke in nerazumevanje v domačem krogu.

STRELEC (23. 11. — 22. 12.)

NEOPAZNO dvorjenje žališ z ignoranco. Torkovo srečanje ti obudi dveletne spomine, da za dva dni pozabiš na svoje obveznosti. Poslušaj nasvet starejšega prijatelja in ne išči izgovorov v domišljiji. Prijeten obisk.

KOZOROG (23. 12. — 20. 1.)

PO DALJSEM CASU prejmeš novice od osebe, ki ti je bila pred časom zelo pri srcu. Pekla te bo vest zaradi osveženih spominov. Za nekaj dni spremeni okolje.

VODNAR (21. 1. — 19. 2.)

PRIJATELJICA te preseneti z neiskrenim čekanjem, da bo nedeljska avantura splavala po vodi. Telefonski pogovor ti prekriža načrte, vendar napolni denarnico. Motorizirani izlet.

RIBI (20. 2. — 20. 3.)

NEPRICAKOVAN razgovor te reši morečih skrbi, tako da živčnost popusti šele sredi tedna. Nekaj slišiš pa te za hip prevzame ljubosumnost. Kesanje zaradi zaletavosti. Zapozneno darilo in čestitka te raznežita

TELEVIZIJA

SOBOTA — 21. marca

RVT Beograd: 17.05 Poročila, 18.05 Gledališče ob 18.05, RTV Ljubljana: 19.00 TV obzornik, 19.20 Otok kaktusov v puščavi, 19.50 Kaj bo prihodnji teden na sporedu, JTV: 20.00 TV dnevnik, RTV Ljubljana: 20.30 Propagandna oddaja, RTV Beograd: 20.45 Ogledalo državljana Pokornega, Evrovizija: 22.00 Velika nagrada Evrovizije za psem Evrope 1964, RTV Ljubljana: 22.45 V sezoni, 23.35 Poročila

NEDELJA — 22. marca

RTV Zagreb: 11.00 Kmetijska oddaja, 11.30 Dysnejev svet, RTV Ljubljana 17.50 »Kamenno srce«, 18.30 Kameleon — TV podlistek, 19.00 Mladinski TV klub, JTV: 20.00 Nedeljska oddaja TV dnevnika, RTV Ljubljana: 20.45 Shakespeare — biografska drama, 21.45 Jazz na ekranu, 22.15 Poročila

PONEDELJEK — 23. marca

RTV Ljubljana: 10.40 Televizija v šoli, 15.20 Ponovitev šolske ure, RTV Zagreb: 18.00

TV v šoli, RTV Ljubljana: 18.30 Poročila, 18.35 Kljukčev polet — lutkovna igrlica, 19.00 TV obzornik, JTV: 19.30 Tedenski športni pregled, 20.00 TV dnevnik, RTV Beograd: 20.30 Celovečerni film, 22.00 Poročila

TOREK — 24. marca

Ni sporeda!

SREDA — 25. marca

RTV Ljubljana: 17.30 Anglesčina na TV, 18.00 Poročila, 18.05 Slikanica za najmlajše, 18.20 Pionirski TV

studio, 19.00 TV obzornik, RTV Zagreb: 20.20 Propagandna oddaja, 20.45 Ekran na ekranu, RTV Ljubljana: 21.45 Kulturna tribuna, 22.15 Filmska zgodba, 22.45 Poročila

ČETRTEK — 26. marca

RTV Zagreb: 10.00 TV v šoli, RTV Beograd: 18.00 Poročila, 18.05 Slika sveta, RTV Ljubljana: 18.50 Britanska enciklopedija, 19.00 TV obzornik, 19.30 Koncert rumunskega folklornega ansambla »Perenica«, RTV Beograd: 20.00 TV dnevnik, RTV Ljubljana: 20.30 Vražjeverje na

Slovenskem, 21.15 Mali komorni koncert, 21.50 Poročila

PETEK — 27. marca

RTV Ljubljana: 17.30 Anglesčina na TV, 18.00 Poročila, 18.05 TV filmski klub, 18.30 27. marca leta 1941, 18.50 Glasbeni kotiček, 19.00 TV obzornik, RTV Beograd: 19.30 Koncert Radmile Bakočević, JTV: 20.00 TV dnevnik, RTV Beograd: 20.30 Propagandna oddaja, RTV Zagreb: 20.45 Portreti Jaroslava Marvana, 21.40 Snežna lepota, 22.00 Poročila